

شماره ۱۲
۱۵ فروردین ماه ۱۳۸۹

ایران همایش دو روزه
خلع سلاح هسته‌ای
برگزار می‌کند

بانک مرکزی:
نرخ تورم در اسفند ۸۸
نزدیک به ۱۱ درصد بود

کمیته مشترک دولت و مجلس در لایحه هدفمند کردن یارانه ها بازنگری می کند
هاشمی و عبور از بحران

خانواده مشاوران دربند، شکایت خود را به محضر مراجع بردند

تمدید بازداشت کاوه کرمانشاهی، سورنا هاشمی آزاد شد

آخرین وضعیت اعضای زندانی دفتر تحکیم وحدت؛

هدایت، اسدی و توکلی همچنان دربند

تایید حکم یک سال و نیم حبس تعزیری برای کاوه رضایی در دادگاه تجدید نظر

تجمع ۱۵۰ کارگری که هفت ماه حقوق نگرفته‌اند

INFO.MABISHOMARIM@GOOGLEMAIL.COM

سبز یعنی وطن

سروده ها:

خسرو باقرپور، شهلا بهار دوست
هادی خرسندی، محمد علی شکیبایی،
مهتاب کرانشه، رضا مقصدی

پیش به سوی انتخابات آزاد

طرح چهار سوال و امید به پرداختن به آن از جانب
صاحب نظران

۱- آیا طرح شعار انتخابات آزاد در چهارچوب
قانون اساسی این نظام امکان پذیر است یا خیر؟
نظر تان را در ممکن بودن یا نبودن توضیح دهید.
۲- پیشبرد این شعار در جامعه لازمه چه تحولاتی
است راهکارهای شما برای رسیدن به انتخابات آزاد
چیست؟

۳- نقش نیروهای مردد در جامعه بخصوص در
ملیتهای مختلف چگونه است برای جذب آنها آیا
لازم نمی بینید که تغییرات اساسی در قانون اساسی
باید بوجود بیاید و به خواستههای آنان پرداخته و با
وضع قوانین جدید به آن رسمیت بخشید؟

۴- آیا اپوزسیون در توان خود می بیند که مشترکا
قانون اساسی بدیلی را تا تشکیل مجلس موسسان به
جامعه پیشنهاد دهد؟

با سپاس از همکاری و همیاری سایت اخبار روز

www.akhbar-rooz.com

مقالات و مصاحبه ها در این شماره :

۵	کمپین اشاعه فحشا و سرخک آقایان فریبا داوودی مهاجر
۵	تمدید قانون آیین دادرسی کیفری مهرانگیزکار
۶	مجازات مخالفان با قوانین آزمایشی فله ای محسن کدیور
۹	حقوق بشر یا تلاش و مبارزه مردم به دست می آید گفتگوی مرگان مدرس علوم با دکتر لاهیجی
۱۲	زندانیان گمنام؛ معترضان خاموش بهار یکتا

دمکراسی و آزادی زمانی به ثمر می رسد که
فضای شکوفایی و رشد اندیشه ها در جامعه
مان پدید آید.

ما باید یاد بگیریم تا با احترام متقابل به دگر
اندیشان با هم وارد دیالوگ شویم و در جهت
ارتقاء جامعه و رسیدن به آنچه که خواهانش
هستیم تلاش کنیم. حذف دیگران و نادیده گرفتن
خواسته های آنان ثمری جز پیشروی استبداد
ندارد. با آگاهی به نیازهای جامعه و جدی
گرفتن خواستههای خلقها در کشورمان و فراهم
آوردن امکانات یکسان برای رشد کودکانمان و
برابری اجتماعی و حقوقی زنان و مردانمان
است که به ایرانی آباد و آزاد خواهیم رسید.

تهیه و تنظیم:

شهلا بهار دوست

خبرها و تحلیل‌ها

آخرین وضعیت اعضای زندانی دفتر تحکیم و جدت؛ هدایت، اسدی و توکلی همچنان در بند

رها تا:

بهاره هدایت، عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم، از جمله این دانشجویان است که روز گذشته با همسرش، امین احمدیان، در زندان اوین ملاقات کرد. احمدیان در مورد این دیدار به گفت: «بهار بعد از اینکه هشتاد و یک روز را در بند ۲۰۹ گذراندم، از روز دوم فرودین به بند نسوان منتقل شده است. او گرچه کمی درباره مکان نگهداری خود ابراز ناراحتی کرد، اما هم چنان روحیه اش خوب است. اما مشکل این است که چند نفر اعدامی نیز با او هم بند هستند.» به گزارش امروز، احمدیان با اشاره به برخی مشکلات همسرش در بند نسوان، اضافه کرد: «هنوز نتوانسته ایم لباس و دیگر ملزومات یک زندانی را به دست بهار برسانیم.»

وی درباره آخرین وضعیت پرونده همسرش هم چنین گفت: «روز یکشنبه به دادگاه انقلاب مراجعه کردم که به من اعلام کردند پرونده بهار در شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب است. اما شعبه ۲۸ اعلام کرده که هیچ پرونده ای از بهاره در این شعبه نیست. وقتی هم سوال کردم که پرونده کجاست، فقط به من اعلام کردند روز ۱۷ فروردین مجدداً به دادگاه مراجعه کنم.»

در حالی که بهاره هدایت روز نهم دی ماه بازداشت شده، تاکنون هیچ دادگاهی برای وی تشکیل نشده است. دادستان تهران در ملاقاتی که با بهاره هدایت در زندان اوین داشته، ۱۵ مورد اتهام را به او تفهیم کرده اما وی هیچ کدام را نپذیرفته است.

همچنین وضعیت میلاد اسدی، دیگر عضو بازداشتی دفتر تحکیم نیز نامشخص است. اسدی روز ۹ آذر بازداشت شده و در این مدت چندین بار بازجویی هایش متوقف و دوباره آغاز شده است. از طرف دیگر در آخرین روزهای سال گذشته اعلام شد که خانواده این فعال دانشجویی تهدید شده اند در صورت پافشاری بر استفاده فرزندان از مرخصی نوروزی، قرار بازداشت وی برای دو ماه دیگر تمدید خواهد شد. اسدی در روزهای پایانی سال گذشته به بند ۳۵۰ زندان اوین منتقل و همچنین برای چهارمین بار با مرخصی وی مخالفت شده است.

آن گونه که «دوارنیوز» گزارش داده، دادگاه این فعال دانشجویی روز ۳۱ فروردین برگزار خواهد شد.

از وضعیت مجید توکلی، فعال دانشجویی و عضو انجمن اسلامی دانشگاه پلی تکنیک هیچ اطلاعی در دست نیست.

توکلی که روز ۱۶ آذر و به دلیل سخنرانی در مراسم روز دانشجو بازداشت شده بود، در دادگاه به حبس محکوم شده اما همچنان در سلول انفرادی به سر می برد. آن گونه که خانواده وی اعلام کرده اند وی بعد از تماسی که روز ۱۷ دی ماه با منزل خود داشته، هیچ تماس دیگری با خانواده خود نداشته و تلاش خانواده وی برای ملاقات با او نیز بی ثمر بوده است.

بی اطلاعی از وضعیت توکلی باعث نگرانی خانواده وی شده است.

تایید حکم یک سال و نیم حبس تعزیری برای کاوه رضایی در دادگاه تجدید نظر

کمیته گزارشگران حقوق بشر:

شعبه ۵۶ دادگاه تجدیدنظر استان تهران، حکم یک سال و نیم حبس تعزیری کاوه رضایی را تایید کرد.

در شهریور ماه ۸۸، شعبه اول دادگاه انقلاب کرج، این فعال دانشجویی را به ۱۸ ماه حبس تعزیری محکوم کرده بود.

اتهامات کاوه رضایی در این دادگاه، «اقدام علیه امنیت ملی»، «تبلیغ علیه نظام» و «توهین به بنیانگذار جمهوری اسلامی» عنوان شده است.

این فعال دانشجویی که اکنون دوران سربازی خود را سپری می‌کند، عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه بو علی همدان و عضو کمیته پسران کمپین یک میلیون امضاء است. وی در ابتدای سال ۸۷ از دانشگاه بوعلی سینای همدان اخراج شد.

وی در اواخر همان سال توسط ماموران وزارت اطلاعات شهرستان هشتگرد دستگیر و به وزارت اطلاعات همدان انتقال داده شده و پس از ۹ روز بازداشت با وثیقه ۵۰ میلیون تومانی آزاد شد. رضایی در شهریور ماه ۸۸ نیز بازداشت شد و پس از دو روز با قرار کفالت آزاد گردید.

هاشمی و عبور از بحران مهدی محسنی

در حوادث پس از انتخابات نقش هاشمی رفسنجانی همچون تحولات سی ساله اخیر بسیار پر اهمیت و مهم بوده است. در ده ماه اخیر همه طرفهای درگیر از وی خواسته اند موضعی روشن اتخاذ نماید.

اما در شرایط فعلی دو جریان بیش از گذشته بر این موضوع اصرار دارند که هاشمی باید سمت بازی خود را انتخاب کند. از یک سو این انتظار برای برخی در جنبش اعتراضی وجود دارد و از سوی دیگر جریان حاکم خواستار این اتفاق است.

اما یک نکته در این میان جالب توجه است و آنکه در این میان جریان حاکم علاقه ای به همراهی هاشمی رفسنجانی با خود ندارد و در تلاش است او را کاملن در کنار جنبش اعتراضی ببیند.

در آن شرایط امکان حذف هاشمی مهیا تر از هر زمان دیگر خواهد بود. رویایی که رهبری ایران و محمود احمدی نژاد برای آن به هر دست آویزی متوسل شده اند.

اما هوشیاری و شناخت موقعیت توسط هاشمی رفسنجانی این امکان را از مخالفان حکومتی اش سلب کرده است. وی می داند تا زمانی که به این شیوه ادامه بدهد هم امکان یاری رساندن به جنبش اعتراضی وجود دارد و هم خود را از حذف سیاسی مصون می دارد.

استراتژی هاشمی چه خوشایند معترضان باشد و چه نباشد مبتنی بر درک درست از مختصات سیاسی جمهوری اسلامی است. در عین حال اکبر هاشمی رفسنجانی مطالباتی را طرح می کند که گرچه ممکن از در نگاه اول محافظه کارانه و فاقد اهمیت باشند اما همچون پلی برای تغییرات بنیادی تر است.

هاشمی از برکناری احمدی نژاد به عنوان اول گام برای شروع تغییرات سخن می گوید. خواسته دیگر وی به رسمیت شناخته شدن معترضان و حق آنان برای تداوم اعتراضات است. مهمترین خواسته هاشمی اما تغییراتی در قانون اساسی و محدود نمودن نهادهای تحت کنترل رهبری است تا به این صورت قدرت مطلقه ولی فقیه قابل کنترل تر گردد.

حتی عملی شدن این خواسته ها نیز در شرایط فعلی نیز بسیار دشوار است اما به واقع این خواسته می تواند طیف بیشتری از نیروهای همراه با اقلیت حاکم اما قدرتمند را با جنبش اعتراضی هم پیمان کند.

به اتمام نرسیده است".
گفتنی است کاوه کرمانشاهی جهت تفهیم اتهام در دادگاه حضور نداشت و قاضی بدون حضور این فعال حقوق بشر، اتهام وی را "فعالیت تبلیغی علیه نظام" اعلام کرد.

درخواست مادر کاوه کرمانشاهی برای ملاقات با فرزندش هم مورد موافقت قرار نگرفته است. پیش از عید نوروز قاضی پرونده دو نامه در راستای موافقت با این تقاضا جهت ارائه به وزارت اطلاعات به خانواده او داده بود اما تا این لحظه هیچگونه پاسخی به این نامه ها داده نشده است.

فرنگیس داوودی، مادر کاوه کرمانشاهی، تنها یک بار در ۱۱ اسفند موفق به ملاقات با فرزندش شده و درخواستهای مکرر وی با مخالفت مسئولان دادگاه انقلاب روبرو شده است.

کاوه قاسمی کرمانشاهی ۱۴ بهمن ماه طی یورش ۷ نیروی امنیتی به منزلش در کرمانشاه بازداشت شد. وی روزنامه نگار، فعال حقوق بشر و سخنگوی سازمان دیده بان حقوق بشر کردستان است.

او همچنین از اعضای کمیته یک میلیون امضا در کرمانشاه، عضو انجمن منحل شده زیار و نیز از اعضای سازمان ادوار تحکیم وحدت است.

دانشگاه نوشیروانی بابل: محرومیت از تحصیل

در پی برگزاری جلسه ی بحث و راهپیمایی اعتراضی دانشجویان دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل برای بدرقه ی ایمان صدیقی (دبیر سیاسی سابق انجمن اسلامی دانشگاه) و محسن برزگر (دبیر فرهنگی سابق انجمن اسلامی دانشگاه) در راه زندان، کمیته انضباطی دانشگاه احکامی سنگین برای پنج دانشجوی این دانشگاه صادر کرد.

به گزارش منابع دانشجویی، احکام صادره به این شرح است: جلال الدین صادقی: یک ترم محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات/ محمد عسگری: یک ترم محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات/ معین اسلامی جم (دبیر تشکیلات سابق انجمن اسلامی دانشگاه): یک ترم محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات/

فرشید سناری فر: یک ترم محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات/ محمد علمی (عضو سابق شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه): یک ترم محرومیت از تحصیل بدون احتساب سنوات.

این دانشجویان علاوه بر حکم صادره از سوی کمیته انضباطی دانشگاه به دستور قربانی، رئیس حراست دانشگاه ممنوع الورد به دانشگاه شده اند و این حکم قبل از پایان زمان تجدید نظر به اجرا در آمده است.

گفتنی است اتهام این دانشجویان حضور در مراسمی است که در اسفند ماه سال گذشته از سوی دانشجویان دانشگاه صنعتی نوشیروانی برای بدرقه دو دانشجوی این دانشگاه (محسن برزگر و ایمان صدیقی که به ۱۰ ماه حبس تعزیری و اسال محرومیت از تحصیل محکوم شدند) بوده است.

همچنین بنا به اخبار منتشر شده، محسن برزگر دانشجوی دانشگاه نوشیروانی بابل که از هفته ی گذشته دوره ی محکومیت تعزیری خود را در زندان بابل می گذراند، توسط زندانیان عادی این زندان مورد ضرب و شتم قرار گرفته است. بنا بر گزارش ها افسر نگهبان بند و جمعی از زندانیان ناظر این صحنه بوده اما بدون هرگونه عکس العملی اجازه ی ضرب و شتم این دانشجو را داده اند. به گفته منبع یاد شده این امر تأیید کننده ی دستور اداره اطلاعات شهرستان بابل مبنی بر آزار و اذیت این دانشجویان در زندان است.

دانشگاه فردوسی مشهد: شش ماه بازداشت بدون دادگاه

افتخار برزگریان، دانشجوی محروم از تحصیل دانشگاه فردوسی مشهد و رییس ستاد دانشجویی مهدی کروی در مشهد بیش از ۶ ماه است که در زندان مرکزی مشهد در بند جرایم جنایی در حبس به سر می برد. افتخار برزگریان علی رغم تبدیل قرار بازداشتش به قرار وثیقه ده میلیونی و تأمین آن، با اصرار قاضی حیدری بازپرس دادرسی انقلاب مشهد به صورتی غیرقانونی همچنان زندانی است.

منبع، روز آنلاین arashbahmani@gmail.com

اصرار برخی در درون جنبش سبز به روشن تر شدن موضع هاشمی اگر از روی اغراض خاص نباشد ناشی از تحلیل غلط شرایط و عدم شناخت توازن قواست.

نباید با سخنان و تحلیل های غلط انتظاراتی را به جامعه تزریق کرد که نه تنها کمکی به تقویت جنبش سبز نمی کند بلکه منجر به گسترش قدرت اقلیت حاکم می شود.

منبع: **جمهور** <http://jomhour.ws/2010/04/05/post-851.html>

تمدید بازداشت کاوه کرمانشاهی

سورنا هاشمی آزاد شد

آرش بهمنی

سورنا هاشمی، عضو دانشجویان و دانش آموختگان لیبرال دانشگاه های ایران، روز گذشته با قرار وثیقه آزاد شد. سورنا هاشمی که از یازدهم دی ماه سال گذشته و در جریان سفر به ارومیه به همراه علیرضا فیروزی بازداشت شده بود، بعدازظهر یکشنبه پس از گذراندن بیش از سه ماه بازداشت در بند 209 زندان اوین آزاد شد.

آزادی این فعال دانشجویی دانشگاه زنجان در حالی صورت می گیرد که دستگاه های امنیتی و قضایی تا آخرین روزهای سال گذشته هرگونه بازداشت وی و علیرضا فیروزی را انکار می کردند و خانواده های این دو فعال دانشجویی در پی خبری مطلق از فرزندانشان به سر می بردند.

گفتنی است هنوز از وضعیت پرونده علیرضا فیروزی اطلاعی در دست نیست و بنا بر پرونده سازی صورت گرفته از سوی رسانه های وابسته به نهادهای امنیتی، ادامه ی بازداشت او به پرونده ی فعالان حقوق بشر دستگیر شده مرتبط است. آن گونه که "ادوارنیوز" گزارش داده، دادگاه این فعال دانشجویی نیز روز 31 فروردین برگزار خواهد شد.

شورای دفاع از حق تحصیل: برگزاری دادگاه مهدیه گلرو

دادگاه مهدیه گلرو، فعال دانشجویی و از اعضای شورای دفاع از حق تحصیل بدون اطلاع و حضور وکیل وی برگزار شد.

شعبه 26 دادگاه انقلاب، اتهامات این فعال دانشجویی را "تبلیغ علیه نظام"، "تجمع و تبنای به قصد برهم زدن امنیت ملی" و "ارتباط و همکاری با منافقین [سازمان مجاهدین خلق]" عنوان کرده است.

دادگاه در حالی گلرو را به همکاری با سازمان مجاهدین متهم کرده که وی بارها این مساله را تکذیب کرده است. برخی منابع اعلام کرده اند که در دادگاه اجازه دفاع به مهدیه گلرو برای دفاع از این اتهام داده نشد.

پیش از این ضیا نبوی و مجید دری، دو عضو دیگر شورای دفاع از حق تحصیل که به ترتیب به 15 و 11 سال زندان محکوم شده اند، نیز با اتهام مشابهی مواجه شدند که این اتهام را از اساس کذب دانستند.

برخی منابع پیش از این خبر داده بودند که دادگاه، تمامی اعضای شورای دفاع از حق تحصیل را به ارتباط با سازمان مجاهدین خلق، متهم کرده است. وحید لعلی پور همسر مهدیه گلرو نیز، شیوه برگزاری دادگاه همسرش را بسیار "شبیه" دادگاه ضیا نبوی و مجید دری دانست.

مهدیه گلرو، دانشجوی محروم از تحصیل دانشگاه علامه و عضو شورای دفاع از حق تحصیل، در تاریخ ۱۲ آذرماه به همراه همسرش در منزل شخصی شان بازداشت شدند. وی سال گذشته نیز پس از تحصن چهار روزه در اعتراض به محرومیت از تحصیل، در دانشگاه علامه بازداشت و به زندان اوین منتقل شده بود.

همسر گلرو - وحید لعلی پور - در حالی بازداشت شده بود که هیچ نوع فعالیت سیاسی نداشت. بازجویان به مهدیه گلرو اعلام کرده بودند شرط آزادی همسرش، همکاری با آن هاست.

در حال حاضر ضیا نبوی، مجید دری، شیوا نظرآهاری، پیمان عارف و مهدیه گلرو اعضای دربند شورای دفاع از حق تحصیل هستند.

تمدید قرار بازداشت

قاضی پرونده کاوه قاسمی کرمانشاهی، قرار بازداشت وی را به مدت یک ماه دیگر تمدید کرد.

قاضی، در پاسخ به وکیل و مادر کاوه کرمانشاهی در مورد علت تمدید قرار بازداشت گفته است: "پرونده وی هنوز نیاز به بررسی دارد و بازجویی از وی

خانواده مشاوران در بند،

شکایت خود را به محضر مراجع بردند

خانواده های سه نفر از مشاوران مهندس موسوی با سفر به شهر قم و دیدار با مراجع اعتراضات خود به عدم رعایت حقوق اولیه در بازداشت عزیزانشان را مطرح کردند. این خانواده ها از وضعیت موجود به محضر مراجع شکایت برده و عنوان کردند: در این مدت حتی اجازه ملاقات به خانواده ها داده نمی شد و اگر اجازه ملاقات هم داده شده به عنوان هدیه، با منت و نامه نگاری فراوان بوده است. خانواده ها در این دیدارها تاکید کردند: آقایان عرب مازار، بهشتی شیرازی و بهزادیان نژاد از افراد انقلابی، مسلمان و پایبند به ارزش های انقلاب و راه امام هستند و سال هاست اغلب فعالیت هایشان علمی و فرهنگی و هنری است. جرم افراد مشخص نشده است.

کلمه: خانواده های دکتر عرب مازار، بهشتی شیرازی و بهزادیان نژاد از مشاوران میرحسین موسوی با سفر به شهر قم با آیات عظام وحید خراسانی، موسوی اردبیلی و بیات زنجانی دیدار و نگرانی ها و دغدغه های خود در مورد تداوم بازداشت عزیزانشان بدون هیچ گونه توجیه قانونی با این مراجع در میان گذاشتند.

به گزارش خبرنگار "کلمه" خانواده های سه نفر از مشاوران مهندس موسوی با سفر به شهر قم و دیدار با مراجع اعتراضات خود به عدم رعایت حقوق اولیه در بازداشت عزیزانشان را مطرح کردند. این خانواده ها از وضعیت موجود به محضر مراجع شکایت برده و عنوان کردند: در این مدت حتی اجازه ملاقات به خانواده ها داده نمی شد و اگر اجازه ملاقات هم داده شده به عنوان هدیه، با منت و نامه نگاری فراوان بوده است.

خانواده ها در این دیدارها تاکید کردند: آقایان عرب مازار، بهشتی شیرازی و بهزادیان نژاد از افراد انقلابی، مسلمان و پایبند به ارزش های انقلاب و راه امام هستند و سال هاست اغلب فعالیت هایشان علمی و فرهنگی و هنری است. جرم افراد مشخص نشده است.

خانواده مشاوران مهندس موسوی همچنین از ظلم هایی که به همسران و پدرانشان شده به مراجع شکایت بردند. مشاوران مهندس موسوی از ۷ دی سال گذشته همگی بازداشت شدند که تا کنون هیچ گونه اتهامی به آنها تفهیم نشده است. این خانواده ها در روزهای آینده با تعداد دیگری از مراجع عظام دیدار خواهند کرد.

کمیته مشترک دولت و مجلس در لایحه هدفمند کردن یارانه

ها بازنگری می کند»

محمود احمدی نژاد، رییس جمهوری ایران، در نامه ای به علی لاریجانی خواستار بازنگری مجلس شورای اسلامی در لایحه هدفمند کردن یارانه ها و افزایش درآمد دولت به ۴۰ هزار میلیارد تومان شده است. لایحه هدفمند کردن یارانه ها روز ۱۸ اسفند سال گذشته از سوی نمایندگان به تصویب رسید و در حالی که محمود احمدی نژاد، رییس دولت دهم، خواهان درآمدی ۴۰ هزار میلیارد تومانی در بودجه سال ۸۹ از محل اجرای این لایحه شده بود اعضای کمیسیون تلفیق بودجه مجلس این میزان را به نصف کاهش داد و نمایندگان مجلس نیز به آن رای دادند.

این کاهش درآمد با اعتراض شدید دولت دهم روبه رو شد و آقای احمدی نژاد خواستار برگزاری رفراندوم برای رای گیری از مردم درباره موافقت یا مخالفت با مصوبه مجلس شد.

به گفته محمد رضا تاج الدینی، معاون پارلمانی رییس جمهوری ایران، آقای احمدی نژاد «در این نامه از مجلس خواسته است تا به مشکلات موجود پیش روی قانون هدفمند کردن یارانه ها توجه داشته باشد و در این راه به دولت کمک کند».

وی با بیان اینکه «آقای لاریجانی از این موضوع استقبال کرده» است، افزوده که «در هیئت رییس مجلس نیز عصر روز یکشنبه این نامه مطرح و مورد بررسی قرار گرفت».

به گفته آقای میر تاج الدینی، «قرار شده است که کمیته مشترکی بین دولت و مجلس تشکیل شود تا این کمیته مشترک بار دیگر این موضوع را بررسی کند».

اختلافات دولت و مجلس

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در اظهارات خود اعلام کرده اند که درخواست دولت برای ۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد ناشی از هدفمند کردن یارانه ها بار تورمی شدیدی تا میزان ۴۰ درصد دارد که فشار سنگینی را بر «اقتشار آسیب پذیر» وارد می کند.

مجلس ایران خواستار آن شده است که دولت ظرف پنج سال تا میزان یکصد هزار میلیارد تومان از محل کاهش یارانه ها صرفه جویی کرده و آن را صرف امور زیر بنایی و عمرانی کند. قرار است بخشی از این یارانه به طور مستقیم به مردم پرداخت شود.

محمود احمدی نژاد می گوید که دولت وی می تواند ظرف سه سال این کار را انجام دهد.

وی یکشنبه شب در نشست مشترک جمعی از نمایندگان مجلس با اعضای دولت، منتقدان هدفمند کردن یارانه ها را به باد حمله گرفت و گفت: «حدود دو سال است که عده ای مردم را از اجرای این طرح می ترسانند، اما مردم اعتنایی به این گونه حرف ها ندارند و تأثیری نیز در فضای زندگی مردم و اقتصاد کشور نداشته است».

احمد توکلی، الیاس نادران و غلامرضا مصباحی مقدم، از منتقدان اصلی دولت در باره نحوه هدفمند کردن یارانه ها در این نشست حضور داشتند.

خبر ارسال نامه اخیر رییس جمهور ایران به مجلس شورای اسلامی يك روز پس از آن منتشر می شود که چند نماینده هوادار دولت اعلام کرده اند که طرحی برای تامین نظر دولت تهیه کرده و تا کنون «۱۰۰ نفر نیز آن را امضاء کرده اند».

بر اساس این طرح، رقم درآمدهای دولت از محل کاهش یارانه ها به ۳۵ هزار میلیارد تومان افزایش خواهد یافت. ارائه این طرح با مخالفت برخی از نمایندگان از جمله احمد توکلی، رییس مرکز پژوهش های مجلس روبرو شده و وی چنین روشی برای اصلاح لایحه دولت را «غیر قانونی» دانسته است.

معاون پارلمانی رییس جمهور ایران روز دوشنبه در گفت و گو با خبرگزاری های ایران گفته که قرار است جلسات کمیته مشترک دولت و مجلس برای بررسی درخواست دولت از این هفته آغاز شود.

هنوز مشخص نیست که آیا نمایندگان مجلس شورای اسلامی به درخواست دولت رای خواهند داد ولی همزمان با آغاز به کار مجلس در سال جدید جدال میان موافقان و مخالفان افزایش درآمدهای دولت بار دیگر اوج گرفته است.

در تازه ترین موضع گیری ها، اسدالله بادامچیان، نماینده تهران در مجلس گفته که طرح افزایش درآمد دولت از هدفمند کردن یارانه ها رای نخواهد آورد.

وی افزوده است: «نمایندگان مجلس با درآمد ۴۰ هزار میلیارد تومان مخالفت کردند و اکنون هم به درآمد ۳۵ هزار میلیارد تومان رای نمی دهند، چرا که کار مملکت چانه زنی ندارد و صرفاً قانون است».

غلامرضا مصباحی مقدم نیز که ریاست کمیسیون ویژه مجلس برای بررسی هدفمند کردن یارانه ها را بر عهده دارد گفته است: «در صورتی که نظر دولت مبنی بر کسب درآمد ۴۰ هزار میلیارد تومانی در مجلس مطرح و تصویب شود از ماندن در ریاست کمیسیون ویژه انصراف می دهم زیرا قرار نیست سینه چاک قانونی شوم که آن را قبول ندارم».

این مخالفت ها در حالی ادامه دارد که نمایندگان هوادار دولت با استناد به نظر آیت الله علی خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی، مبنی بر همکاری مجلس با دولت دهم خواستار تأمین نظر رییس جمهور ایران هستند.

تجمع ۱۵۰ کارگری که هفت ماه حقوق نگرفته اند

این کارخانه با تسهیلات زودبازده تاسیس شد و در مراسم افتتاح آن گفته شد کارخانه یاد شده حداقل ۵ هزار نفر از تعداد بیکاران استان را در آینده نزدیک کاهش خواهد داد.

کلمه:

روزنامه جمهوری اسلامی نوشت: حدود ۱۵۰ نفر از کارکنان کارخانه سبلان پارچه اردبیل قبل از ظهر دیروز در اعتراض به عدم پرداخت حقوق هفت ماهشان در مقابل ساختمان استانداری اردبیل تجمع کردند.

این کارخانه با تسهیلات زودبازده تاسیس شد و در مراسم افتتاح آن گفته شد کارخانه یاد شده حداقل ۵ هزار نفر از تعداد بیکاران استان را در آینده نزدیک کاهش خواهد داد اما اکنون همچون چند کارخانه مشابه دیگر کارکنان خود را به حدود ۱۵ درصد تقلیل داده و آنها نیز دچار مشکلات هستند.

بانک مرکزی:

نرخ تورم در اسفند ۸۸ نزدیک به ۱۱ درصد بود

بانک مرکزی ایران می‌گوید نرخ تورم در دوازده ماه منتهی به اسفندماه ۸۸ نزدیک به ۱۵ درصد نسبت به مدت مشابه در سال ۸۷ کاهش داشته و به ۱۰.۸ درصد رسیده است.

بر اساس آمار منتشره بانک مرکزی، نرخ تورم در ۱۲ ماه منتهی به اسفندماه ۸۷، ۲۵.۴ درصد بوده است. نرخ اعلام شده تورم در اسفندماه ۸۸ همچنین نسبت به تورم ۱۱.۳ درصدی در ۱۲ ماه منتهی به بهمن ۸۸ نیز کاهش داشته است.

بانک مرکزی ایران همچنین اعلام کرده است که شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در اسفندماه ۸۸، ۸.۱ درصد افزایش داشته است و این میزان نسبت به اسفندماه سال ۸۷ افزایش ۱۰.۴ درصدی را نشان می‌دهد.

آمار انتشار یافته از نرخ تورم در اسفندماه ۸۸ در حالی است که به باور کارشناسان اقتصادی و نمایندگان مجلس، نرخ واقعی تورم در این زمان، بسیار بیش از این میزان است و کاهش تورم در زندگی مردم محسوس نیست. خبرگزاری مهر در گزارشی در همین زمینه نوشته است که در حالی بانک مرکزی از کاهش نرخ تورم خیر می‌دهد که مردم کاهش قیمت‌ها را لمس نمی‌کنند و با آغاز سال جدید نیز رقابت در افزایش قیمت‌ها در بازار تشدید شده است.

یک عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس نیز در ارتباط با آمار جدید اعلام شده از نرخ تورم به روزنامه تهران امروز گفته است که «آن چه از اعلام تورم ۱۰.۸ درصدی برای پایان سال ۸۸ برداشت می‌شود، نوعی هماهنگی برای تحقق هدفی از پیش تعیین شده است که به اجبار قصد محقق شدنش را داشتند.» جعفر قادری همچنین افزوده است که «پیش‌بینی‌های انجام شده برای کاهش نرخ تورم درست بود تاحدی که تورم ۲۵ درصدی سال ۸۷ به مرز ۲۲ درصد کاهش یابد، به‌طوری که وزیر اقتصاد نیز بر انجام آن تأکید داشت، ولی باور کاهشی این چنین برای تورم کشور چیزی نیست جز طرح فشاری که پس از اجرای رسمی بودجه سال جاری ناگهان به حبابی تبدیل شده و صدای انفجارش بلند خواهد شد.»

نرخ تورم در سال ۸۸؛ همواره رو به کاهش

در گزارش کوتاه بانک مرکزی ایران در مورد نرخ تورم در ماه‌های منتهی به اسفندماه، به نرخ تورم در دیگر ماه‌های سال ۸۸ نیز اشاره شده است که آمار مورد اشاره حاکی از آن است که نرخ تورم در سراسر این سال سیر نزولی داشته است.

بر اساس این گزارش، نرخ تورم در ۱۲ ماه منتهی به فروردین امسال ۲۴.۵ درصد، در اردیبهشت‌ماه ۲۳.۶ درصد، در خردادماه ۲۲.۵ درصد، در تیرماه ۲۱.۵ درصد، در مردادماه امسال ۲۰.۲ درصد، در شهریورماه ۱۸.۵ درصد، در مهرماه ۱۶.۷ درصد، در آبان‌ماه ۱۵ درصد، در آذرماه ۱۳.۷ درصد، در دی‌ماه ۱۲.۲ درصد و در بهمن‌ماه ۱۱.۳ درصد بوده است.

اعلام نرخ تورم در اسفندماه ۸۸ در حالی است که کارشناسان اقتصادی پیش‌بینی می‌کنند در صورت اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، ایران با جهش توری روبه‌رو خواهد شد.

در تازمترین گزارش صندوق بین‌المللی پول نیز آمده است که نرخ تورم در سال ۸۹ حتی با فرض افزایش تدریجی قیمت انرژی سه برابر خواهد شد و به ۳۲ درصد خواهد رسید.

در همین ارتباط در شرایطی که برخی مسئولان اقتصادی تورم ناشی از هدفمند کردن یارانه‌ها را ۹ تا ۱۲ درصد برآورد کرده‌اند، مرکز پژوهش‌های مجلس نیز نسبت به افزایش چشمگیر نرخ تورم در صورت اجرای نادرست هدفمندی یارانه‌ها هشدار داده است.

منبع: رادیو فردا

ایران همایش دو روزه خلع هسته‌ای برگزار می‌کند

جمهوری اسلامی ایران می‌گوید برای نشان دادن پایبندی رسمی و عملی خود به عدم تلاش برای دستیابی به سلاح هسته‌ای در صدد است تا «نخستین همایش بین‌المللی» خلع سلاح اتمی را در تهران برگزار کند.

این همایش دوازده روز با عنوان «خلع سلاح و عدم اشاعه: امنیت جهانی بدون سلاح‌های کشتار جمعی» در روزهای ۲۸ و ۲۹ فروردین برگزار می‌شود و به گفته دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، از کارشناسان، متخصصان و مقامات رسمی و غیررسمی بیش از ۶۰ کشور دنیا برای حضور در آن دعوت شده است.

برای این همایش نیز شعار «انرژی هسته‌ای برای همه، سلاح هسته‌ای برای هیچ کس» انتخاب شده است.

در همین زمینه سعید جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران، در پایان سفر دوازده روز خود به چین اعلام کرد که «چینی‌ها از این ابتکار و دیدگاه جمهوری اسلامی برای حرکت و فراخوانی جهانی برای خلع سلاح بسیار استقبال و اعلام کردند چین هم در این کنفرانس شرکت خواهد کرد.»

این اظهار نظر در حالی صورت می‌گیرد که، به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، یک مقام مسئول در وزارت امور خارجه چین تأیید کرده که چنین دعوتی صورت گرفته، ولی افزوده است که هنوز تصمیمی برای حضور در کنفرانس یاد شده گرفته نشده است.

این در حالی است که قرار است هو جین‌تائو، رئیس جمهور چین، در اواخر ماه جاری میلادی در کنفرانس مشابهی با موضوع «امنیت هسته‌ای» که به میزبانی آمریکا برگزار می‌شود شرکت کند.

اولین همایش بین‌المللی خلع سلاح هسته‌ای در تهران چند روز پس از کنفرانس امنیت هسته‌ای آمریکا برگزار می‌شود.

هنوز مشخص نیست که چه کشورهایی در همایش تهران شرکت خواهند کرد، ولی رامین مهمان‌پرست، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، روز یکشنبه گفت که دعوت ایران با «استقبال گسترده‌ای از سوی همه کشورها روبه‌رو شده است.»

منوچهر منکی، وزیر امور خارجه ایران، نیز هدف از برگزاری این کنفرانس را «رسیدن به یک کنوانسیون» عنوان کرده و گفته است: «برگزاری این کنفرانس گامی جدید است و جمهوری اسلامی ایران نیز نسبت به خلع سلاح هم در مواضع رسمی و هم در عمل پایبندی خود را نشان داده است.»

آمریکا و متحدان این کشور بارها جمهوری اسلامی ایران را به نقض معاهدات بین‌المللی در زمینه عدم اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی متهم کرده و گفته‌اند که ایران احتمالاً در پوشش برنامه هسته‌ای خود به دنبال ساخت بمب اتمی است. تهران این اتهام را رد و در مقابل کشورهای غربی را به انبار کردن تسلیحات اتمی متهم کرده است.

باراک اوباما، رئیس جمهور آمریکا، روز پنجشنبه اعلام کرد که اعضای گروه پنج به علاوه یک در صددند تا بسته‌ای شامل ابزارهای تنبیهی را در هفته‌های آینده علیه برنامه هسته‌ای ایران بررسی کنند.

چین از مخالفان تشدید تحریم‌های ایران است و دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران اوایل هفته جاری به پکن سفر کرد تا مقام‌های این کشور را ترغیب کند که با فشارهای جدید بین‌المللی علیه تهران همراهی نکنند.

آمریکا می‌گوید که چین از مخالفت خود با تشدید تحریم‌های ایران دست کشیده، ولی پکن هنوز این خبر را تأیید یا رد نکرده است.

تعداد سلاح‌های هسته‌ای در جهان

ایالات متحده آمریکا و روسیه ۹۵ درصد از تسلیحات هسته‌ای جهان را در اختیار دارند. بر اساس برخی گزارش‌ها، شمار کلاهک‌های هسته‌ای آمریکا به ۲۲۰۰ می‌رسد. شمار کلاهک‌های اتمی روسیه نیز حدود ۲۷۹۰ مورد برآورد می‌شود.

بر اساس معاهده جدید خلع سلاح هسته‌ای که قرار است بزودی در پراگ امضا و جایگزین معاهده استارت شود، این دو کشور شمار کلاهک‌های اتمی خود را به ۱۵۰۰ تا ۱۶۷۵ مورد کاهش می‌دهند.

چین، فرانسه، بریتانیا، هند و پاکستان از دیگر کشورهای دارای زرادخانه هسته‌ای هستند و از اسرائیل نیز به عنوان تنها قدرت دارای سلاح هسته‌ای در منطقه خاورمیانه نام برده می‌شود.

منبع: رادیو فردا

مقالات و مصاحبه ها

کمپین اشاعه فحشا و سرخک آقایان

فریبا داوودی مهاجر

در پی انتشار کشفیات محیرالعقول جدید ارتش سایبری، که متعلق به سپاه پاسداران است و البته همان دزدی اطلاعات خصوصی و سرک کشیدن به حریم شخصی شهروندان است، نهادهای امنیتی در یکی از همان گزارش های سراسر از توهم و دروغ خود، از کمپین یک میلیون امضا با عنوان کمپین گسترش فحشا نام میبرند و بدین ترتیب نشان می دهند که تا چه اندازه از فعالیتهای اجتماعی و سیاسی زنان عصبانی هستند. آنچنان عصبانی که به جای استدلال، در یک بیانیه رسمی به ناسزا روی آورده و در مانده از کنترل زنان و مردانی که خواستار رفع تبعیض هستند آنان را با القاب زشت و نامناسب مورد خطاب قرار می دهند.

از سوی دیگر بکارگیری چنین روش هایی نشان دهنده نهایت سقوط اخلاق آقایان اسلام مدار است که حتی در محاوره عادی این روش ها را به کار میگیرند و در بازجویی ها نیز به جای سند و مدرک، زندانی و اطرافیان را به روابط نامشروع و غیر اخلاقی متهم میکنند و همه اسلام و ارزش های دینی را فدای حفظ نظام و حفظ شخص آقا می نمایند. و صد البته این همه را در زیر سایه فتوای آقایان روحانی که از ابتدای تولد مثل خود حضرت آقا مجتهد به دنیا آمده اند، انجام می دهند. آقایانی که بعضا اخلاق هم درس می دهند و ردای تقوا هم می پوشند، اما در مقابل هر ظلمی نه تنها سکوت میکنند بلکه برای آن کلاه شرعی هم می بافند.

یکی از دوستانم که فرزند شهید است میگفت هر بلایی در زندان سر من آوردند می گفتند برای حفظ خون پدرت و حفظ آقا این کارها را میکنیم! و ما نشسته ایم تا پرده ها بیافتد و افراد حاضر شوند بدون ترس از آقایان مومن و اسلام مدار، خاطرات زندان ها را تعریف کنند و نشان بدهند که این افراد میتوانند هر چیزی باشند به جز مسلمان و دیندار. بدون تردید بکارگیری اصطلاح کمپین ترویج فحشا علیه کمپین یک میلیون امضا نشاندهنده آن است که برادران امنیتی ابتکار عمل خود را از دست داده و بر عکس تبلیغاتی که گوش دنیا را کر کرده است در موضع ضعف و انفعال قرار گرفته اند. هر چه بازداشت میکنند و پرونده سازی و تهدید می نمایند، هر چه همه را جاسوس بیگانه و فریب خورده و عوامل فتنه مینامند، از آسمان مثل تگرگ بر سرشان جنبش سبزی میبارند و خواب را از چشمان آنها می ربایند. خوب طبیعی است که در چنین شرایطی به جز فحاشی قادر به بیان حرف دیگری نیستند.

وزارت اطلاعات اگر چه در ظاهر اعلام میکند که اوضاع در کنترل است و خلاصه همه در تور امنیتی آقایان قرار دارند، اما خود به خوبی میدانند که آب ریخته شده جمع نخواهد شد و دیگر هیچ اشرافی برای کنترل و جهت دهی افکار عمومی ندارند. در این جنبش همه قرار دارند. از سکولار گرفته تا سپاهی بریده و افرادی که به مخپله آنها خطور نمیکند؛ فرزندانشان شال سبزی می بندند و برای آزادی و دمکراسی تلاش میکنند و خواهان دنیایی پر از عشق و رهایی هستند.

به هر حال فعالان جنبش زن به این اتهامات و سناریو های نخ نما شده نیشخند می زنند و با انگیزه بیشتر برای برابری همه جانبه زن و مرد تلاش میکنند تا در سایه این برابری، خانواده هایی مدرن و متعادل بسازند و به قوانینی دست یابند که منزلت زنان بر اساس شان انسانی آنها سنجیده شود. و صد البته آقایان می توانند کماکان از ما عصبانی باشند و از عصبانیت سرخک بگیرند.

منبع: روز آنلاین

تمدید قانون آئین دادرسی کیفری

مهر انگیز کار

در جمهوری اسلامی ایران تصویب قانون و اجرای آزمایشی آن و تمدید مکرر قانون آزمایشی بی آنکه پژوهشی پیرامون نتایج اجرایی اش انجام شده باشد، یک سنت است. در آخرین نمونه رهبر و "دستور ولایتی" را وارد این صحنه کردند که برای حقوقدانان غیر منتظره است. به نظر می رسد به تدریج و هر چه خبرهای ناخرسندی مردم از نهادهای موثر در ایجاد نارضایتی ها بیشتر به گوش مدیران بی کفایتی می رسد، بیشتر تلاش می کنند تا امضاء رهبر را پشتوانه اشتباهات خود قرار داده و از قبول مسئولیت در امور حساس شانه خالی کنند. در سال جدید برائت از مسئولیت را چنین آغاز کردند و تمدید یک قانون پراز اشکال و غیر منصفانه را تمام و کمال و کاملاً آشکار در حوزه مسئولیت رهبری گنجاندند.

قانون آئین دادرسی کیفری در یک شرایط خاص سیاسی از تصویب مجلس پنجم در سال 1378 گذشت. این قانون در آخرین روزها از عمر مجلس پنجم با اکثریت محافظه کار تصویب شد. توضیح این نکته ضروری است که در سال 1378 برخورد محافظه کاران با اصلاح طلبان که دولت را از سال 1376 با آرای بالای مردم در اختیار گرفته بودند برنامه ریزی می شد و در این برنامه مجلس پنجم نقش های مهمی ایفا کرد که تصویب یک آئین دادرسی غیر منصفانه که جایی برای دادرسی منصفانه باقی نمی گذارد از آن جمله بود. پیش بینی می شد محافظه کاران در مجلس بعدی نتوانند اکثریت کسب کنند. نگرانی این بود که تصویب نوعی آئین دادرسی که قدرت دفاع را در مرحله تحقیقات از متهم سلب کند و دست قاضی را در بگیرد و ببندد های سیاسی و جناحی باز بگذارد در مجلس ششم به سهولت میسر نشود. این بود که آئین دادرسی کیفری را آن گونه که اصل برائت در آن حیث و میل شده و حتی حقوق صنفی و وکلای مدافع به صورت قانونی زیر پا گذاشته شده نوشتند و به صورت آزمایشی لازم الاجرا کردند. از آن پس تاکید بر قانونمندی که خواست اعلام شده محمد خاتمی بود دستکم در امر حقوق متهم سیاسی و جناحی مثل حنایی بود که رنگ نداشت. وقتی قانون اجازه می دهد بازداشت های خودسرانه انجام بشود و با دست و دل بازی بر موارد بازداشت های اجباری که قابل تبدیل به قرار های خفیف تر نیست ماده و تبصره به رخ می کشد؛ وقتی متهم انسان دست و پا بسته ای می شود که بدون حضور وکیل مدافع هر جرم ناکرده ای را به گردن می گیرد، تاکید بر قانونمندی و اجد کدام منفعت است. بنابراین قانون آئین دادرسی کیفری از حیث سرکوب مخالفان درون حکومتی بخش مهمی از برنامه ای است که به کار آمد تا از بار مفهومی حقوق متهم به شدت بکاهد و کاست. از آن پیش وکیل مدافع که باید گردن کج می کرد برای دیدار موکل حیثیت حرفه ای و قانونی از دست داد. اکنون وکلا این کهن ترین نهاد مندی ایران همان روزهای اول انقلاب فاقد استقلال شد. تصویب قانون آئین دادرسی کیفری آن طور که در ایران اتفاق افتاد در صورت وجود کانون وکلای مستقل از محالات بود.

کدام آزمایش؟

آیا پسوند آزمایشی به این معنا نیست که نتایج اجرایی آن قانون را کارشناسان و حقوقدانان بررسی کنند و گزارشگر کاستی ها برای مردم و مجلس بشوند؟ کهریزک و دوام عمر چندین ساله آن اگر یکی از نتایج اجرای این قانون آزمایشی نبود پس چه بود؟ آیا اگر قانون پای وکیل مدافع را نمی بست و وکلای تعیینی برای حضور در مرحله تحقیقات جواز عبور داشتند سالها مشتی سادیست می توانستند مردم را زیر عنوان اوباش و ارادل در سوله های طاق فرسا آزار بدهند؟ قتل معترضین زیر شکنجه در بحران پس از انتخابات نمونه شرم آور زبانهای قانون آئین دادرسی کیفری است که در های ورود به عرصه تحقیقات را بر وکلای تعیینی بسته و همه درها را در برابر شکنجه گران گشوده است. صدها زبان و کاستی حاصل اجرای این قانون بوده که مدت ده سال پیاپی بدون بررسی نتایج تمدید شده و این بار که وحشت از انتقامجویی مردم گریبان کسانی را گرفته و خواب از چشم آنها ربوده، راه افتاده اند به سوی بیت رهبری و دستور ولایتی را به این بهانه که مملکت بی قانون شده و ممکن است متهم به بی قانونی بشوند، گرفته اند تا قربانیان آینده طبق قانون از همه چیز ساقط بشوند.

جمعی که یقین دارند اختیار ولی فقیه برای صدور دستور ولایتی لزوماً زیانبار نیست و ممکن است از زبانها پیشگیری کند و مقامات و نهادها را از تجاوز به حقوق مردم باز دارد، چگونه می توانند با آخرین نمونه از حکم ولایتی که تأییدی است بر قانون ناظر بر محاکمات غیر منصفانه، کنار بیایند. لابد خواهند گفت قانون بد از بی قانونی بدتر است. در این صورت و به فرض قبول آیا کسی در آن حکومت حضور دارد تا از مجلس و قوه قضائیه بپرسد بر پایه کدام پژوهش و کدام قناعت وجدانی قانون خطرناکی را پیش روی سایه و سرورتان نهادید، از او امضا گرفتید و با دل قرص با موقعیت کسی که ادعا می کنید در او ذوب شده اید بازی کردید؟ هر کس نداند شما که می دانید این قانون بیش از آنکه آئین دادرسی باشد، آئین بیدادگری است. تازه همین آئین بیدادگری را که اجرا نمی کردید. چه نیازی بود به مهر و امضای رهبری؟

پرسش مهمتر اینکه آیا اساساً رهبر از کسانی که در او ذوب شده اند هرگز سؤال کرده است منظورشان از قانون آزمایشی چیست؟ پرسش هایی که ایشان از طرح آن با مسئولین و منصوبین خودشان امتناع می کنند، پرسشهایی است که دیر یا زود به صورت جدی از سوی کسانی که تصور می رود مرعوب و معدوم شده اند، پیش روی ایشان گذاشته خواهد شد.

مجازات مخالفان با قوانین آزمایشی فله ای

محسن کدیور

مروری اجمالی بر مهمترین قوانین کیفری جمهوری اسلامی ایران

- یکی از ابعاد ناکارآمدی حکومت جمهوری اسلامی ایران قوانین کیفری آن است. در وقایع اخیر این قوانین بیشترین تضییقات را برای شهروندان معترض ایجاد کرده است. هر چند حتی همین قوانین نیم بند هم کاملاً مورد اجرا واقع نشده است. در این مجال به اجمال به برخی نکات مقدماتی اشاره می‌کنم، به این امید که در فرصتی موسع تر به تفصیل این اجمال توفیق یابم. اشکال قوانین کیفری جمهوری اسلامی به اختصار در موارد زیر قابل احصاء است:
1. برخی از مواد این قوانین بدور از "عدالت قضائی و کیفری" است.
  2. این قوانین روند کارشناسی حقوقی را طی نکرده اند. به تحقیق می‌توان گفت در تدوین آنها از نظر کارشناسی مبرزترین حقوقدانان ایرانی استفاده نشده است. به همین دلیل کمتر حقوقدان ایرانی را می‌توان یافت که از این قوانین دفاع کند.
  3. بخشی از این قوانین ترجمه تحت اللفظی تحریرالوسیله (در ابواب حدود و قصاص و دیات) بدون توجه به تفاوت زبان فتوی و قانون است؛ و برخی از این قوانین (در تعزیرات و مجازات بازدارنده) زائیده ذهن بشدت بسته چند متفقه (آنها که خود را فقیه می‌پندارند) و بدور از مقاصد شریعت، اجتهاد مبتنی بر مقتضیات زمان و مکان و روح رهائی بخش قرآن کریم و سنت پیامبر رحمت (ص) است.
  4. برخی از این قوانین در مخالفت آشکار با اصولی از فصل حقوق ملت قانون اساسی جمهوری اسلامی است.
  5. برخی از این قوانین در تعارض با اعلامیه حقوق بشر، میثاق مدنی سیاسی و دیگر کنوانسیونهای بین المللی است که جمهوری اسلامی آنها را امضا کرده و به لحاظ حقوق بین الملل موظف به رعایت آنهاست.
  6. بسیاری از این قوانین از دستاوردهای جدید علوم جرم شناسی و حقوق جزای مدرن بوئی نبرده است.
  7. اکثر این قوانین بر اساس اصل 85 قانون اساسی به عنوان ضرورت تنها در "کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی" تدوین یا بررسی شده و به شکل تفصیلی در صحن علنی مجلس هرگز مورد بحث و بررسی نمایندگان ملت واقع نشده است. به عبارت دیگر مجلس حداقل تا کنون به شکل "فله ای" آنها را تصویب کرده است.
  8. بر اساس همان اصل قانون اساسی اجرای اکثر این قوانین "بطور آزمایشی" در مجلس برای سه یا پنج سال تصویب شده و بعد از آن این اجرای آزمایشی پنج شش بار تمدید شده است و در بسیاری از این موارد بعد از نزدیک بیست سال این اجرای آزمایشی همچنان ادامه دارد. گوئی قوای مقتنه و قضائیه اموری مهمتر از اجرای عدالت در میان مردم به عهده دارند.
  9. و از همه تأسف بارتر نتیجه این اجرای آزمایشی ده بیست ساله در خود مجلس تا کنون ارزیابی نشده است. با این قوانین آزمایشی برخی شهروندان جان خود را از دست داده اند. با این قوانین کارشناسی نشده فله ای مخالفان قانونی حکومت به صلابه کشیده شده اند. اما هنوز اجرای آزمایشی این قوانین غیر منصفانه به شکل غیرقانونی توسط رهبر کشور "تا اطلاع ثانوی" تمدید می‌شود.
- مهمترین قوانین کیفری جمهوری اسلامی قانون مجازات اسلامی و آئین دادرسی کیفری است. به اطلاعاتی اجمالی از نحوه تصویب این دو قانون ذیلا اشاره می‌شود.

قانون مجازات اسلامی (کلیات، حدود، قصاص و دیات)

بخش اول قانون مجازات اسلامی مشتمل بر 497 ماده و 103 تبصره در جلسه ی مورخ 8 مرداد ماه 1370 کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده، و در جلسه ی علنی مورخ 18 دیماه 1369 با پنج سال مهلت اجرای آزمایشی آن موافقت گردیده و ماده 5 آن مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته، در جلسه ی 7 آذرماه 1370 مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی و ماده 5 لایحه ی فوق الذکر عیناً به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

با سپری شدن پنج سال مهلت قانونی پیش بینی شده، این مهلت در تاریخ 12 اسفند 1375 برای ده سال دیگر تمدید شد. اجرای آزمایشی برای بار سوم در تاریخ 29 مرداد 1385 به مدت یک سال دیگر تمدید شد. در تاریخ 17 مرداد 1386 برای بار چهارم اجرای آزمایشی به مدت یک سال دیگر همراه با تبصره ذیل تصویب شد: تبصره، قوه قضائیه موظف است از طریق دولت لایحه مجازات اسلامی را حداکثر ظرف سه ماه تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید. اجرای آزمایشی در تاریخ 28 آبان ماه 1387 برای بار پنجم به مدت یک سال دیگر تمدید شد.

لایحه مجازات اسلامی (کلیات، حدود، قصاص و دیات) پیشنهادی قوه قضائیه بعد از تصویب در جلسه هیأت دولت، در جلسه مورخ 27 مرداد 1388 کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب شد و در جلسه مورخ 25 آذر 1388 مجلس شورای اسلامی با اجرای آزمایشی 5 ساله آن موافقت شد. این لایحه در تاریخ 29 دی 1388 از سوی شورای نگهبان در یکصد مورد مخالف شرح شناخته شد.

جدول شماره یک: مشخصات تصویب قانون مجازات اسلامی (حدود، قصاص و دیات)

ردیف	مهلت اجرای	تاریخ تصویب	مرجع تصویب	عنوان قانون
1	-	8 مرداد 1370	کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس	قانون مجازات اسلامی
2	5 سال	18 دی 1369	مجلس شورای اسلامی	قانون مجازات اسلامی
3	10 سال	12 اسفند 1357	مجلس شورای اسلامی	قانون مجازات اسلامی
4	1 سال	29 مرداد 1385	مجلس شورای اسلامی	قانون مجازات اسلامی
5	1 سال	17 مرداد 1386	مجلس شورای اسلامی	قانون مجازات اسلامی
6	1 سال	28 آبان 1387	مجلس شورای اسلامی	قانون مجازات اسلامی
7	-	27 مرداد 1388	کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس	لایحه مجازات اسلامی
8	5 سال	25 آذر 1388	مجلس شورای اسلامی	لایحه مجازات اسلامی
9	-	29 دی 1388	شورای نگهبان (100 مناقشه)	لایحه مجازات اسلامی

۱۶ فروردین ماه ۱۳۸۹

نتیجه:

قانون مجازات اسلامی (حدود، قصاص و دیات) مصوب مرداد ماه 1370 کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با پنج بار تعدید نوزدهمین سال اجرای آزمایشی خود را پشت سر می گذارد. از اعتبار قانونی این اجرای آزمایشی بعد از 7 مرداد 1388 اطلاعی در دست نیست! لایحه مجازات اسلامی (کلیات، حدود، قصاص و دیات) مصوب مرداد 1388 کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی بعد از رفع اشکالات صدگانه اش در صورتی که به تصویب مجدد شورای نگهبان رسید برای اجرای آزمایشی پنج ساله آغاز خواهد شد. به بیان دیگر قانون مجازات اسلامی هرگز در صحن علنی مجلس توسط نمایندگان مردم مورد بحث و بررسی و تصویب واقع نشده و همچنان دومین دهه اجرای آزمایشی خود را پشت سر می گذارد. ارزیابی دو دهه اجرای آزمایشی این قانون پرمشکل هنوز از سوی مجلس منتشر نشده است. اگر ملت را خوچکه آزمایشگاهی فرض نمی کردند دو دهه با چنین قانون کارشناسی نشده ای شهروندان را مجازات نمی کردند.

ذیلا به چند نمونه از مواد این قانون اشاره می شود:

ماده 103 - هرگاه کسی که محکوم به رجم است از گودالی که در آن قرار گرفته فرار کند در صورتی که زناي او به شهادت ثابت شده براي اجراي حد برگردانده مي شود اما اگر به اقرار خود او ثابت شده باشد برگردانده نمي شود.

ماده 104 - بزركي سنگ در رجم نبايد به حدي باشد که با اصالت يك يا دو عدد شخص کشته شود همچنين کوچكي آن نبايد به اندازه اي باشد که نام سنگ بر آن صدق نکند. (با کدام اجتهاد مبتنی بر مقتضیات زمان و مکان "رجم" مجازات قابل دفاع قرن حاضر محسوب می شود و اجرای آن وهن اسلام نیست؟)

ماده 186 - هر گروه یا جمعیت متشکل که در برابر حکومت اسلامی قیام مسلحانه کند مادام که مرکزیت آنها باقی است تمام اعضاء و هوا داران آن ، که موضع آن گروه یا جمعیت یا سازمان را مي دانند و به نحوي در پيشبرد اهداف آن فعالیت و تلاش موثر دارند محاربتند اگر چه در شاخه نظامي شرکت نداشته باشند. تبصره - جبهه متحدي که از گروه ها و اشخاص مختلف تشکیل شود ، در حکم يك واحد است. (قانونگذار "محارب" را با "باغی" خلط کرده و شرط اخافه مسلحانه آشکار را در مورد افراد غیر مسلح برخلاف ضوابط فقهی جاری کرده است)

ماده 226 - قتل نفس در صورتی موجب قصاص است که مقتول شرعاً مستحق کشتن نباشد و اگر مستحق قتل باشد قاتل باید استحقاق قتل او را طبق موازین در دادگاه اثبات کند . (ماده قانون مجوز قتلهای محفلی)

ماده 297 - ديه قتل مرد مسلمان يکي از امور ششگانه ذيل است که قاتل در انتخاب هر يك از آنها مخير ميشود و تلفيق آنها جایز نیست: یکصد شتر سالم و بدون عیب که خیلی لاغر نباشند. دویست گاو سالم و بدون عیب که خیلی لاغر نباشند. يك هزار گوسفند سالم و بدون عیب که خیلی لاغر نباشند. دویست دست لباس سالم از حله های یمن. یکهزار دینار مسکوک سالم و غیر مغشوش که هر دینار يك مثقال شرعي طلا به وزن 8 نخود است. ده هزار درهم مسکوک سالم و غیر مغشوش که هر درهم به وزن 6/12 نخود نقره می باشد. (وقتی کمیسیون امور قضائی و حقوقی فرق فتوی و قانون را نمی فهمد)

قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)

لایحه مورخ 23 دی 1371 دولت در خصوص مجازات اسلامی (کتاب پنجم: بخش تعزیرات و مجازاتهای باز دارنده) مشتمل بر 232 ماده و 4 تبصره در جلسه علنی مورخ 2 خرداد 1375 مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب شد. کلیه قوانین مغایر با قانون مجازات اسلامی (در 729 ماده) از جمله قانون مجازات عمومی مصوب سال 1304 و اصلاحات و الحاقات بعدی آن ملغی شد. قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات و مجازاتهای باز دارنده) قانونی است که بر اساس آن هر صدای انتقادی و هر گونه مخالفت مسالمت آمیز با حربه زندان و شلاق یا مجازات محارب سرکوب می شود. این قانون را می توان آزادی ستیز ترین قانون جمهوری اسلامی دانست و برخی مواد آن وهن اسلام و تشیع است.

نمونه ای از مواد این قانون عبارتند از:

ماده 500 - هر کس علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروهها و سازمانهای مخالف نظام به هر نحو فعالیت تبلیغی نماید به حبس از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد. (با این ماده مخالفان قانونی و منتقدان جمهوری اسلامی سرکوب می شوند)

ماده 514 - هرکس به حضرت امام خمینی ، بنیانگذار جمهوری اسلامی رضوان الله علیه و مقام معظم رهبري به نحوي از انحاء اهانت نماید به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد. (معنای مساوات رهبر با شهروندان در اصل 107 قانون اساسی)

ماده 638 - هر کس علناً در انتظار و اماکن عمومی و معابر نظاهر به عمل حرامی نماید، علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا (74) ضربه شلاق محکوم می گردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی باشد ولی عفت عمومی را جریحه دار نماید فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا (74) ضربه شلاق محکوم خواهد شد. تبصره - زناني که بدون حجاب شرعي در معابر و انتظار عمومی ظاهر شوند به حبس از ده روز تا دو ماه و یا از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد. (معنای آزادی مذهب و تفسیر متفقان از آیه "لا اکراه فی الدین")

ماده 698 - هرکس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکواییه یا مراسلات یا عریض یا گزارش یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی یا امضاء یا بدون امضاء اکاذیبی را اظهار نماید یا با همان مقاصد اعمالی را بر خلاف حقیقت راساً یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریحاً یا تلویحاً نسبت دهد اعم از اینکه از طریق مزبور به نحوي از انحاء ضرر مادي یا معنوي به غیر ورد شود یا نه علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان ، باید به حبس از دو ماه تا دو سال و یا شلاق تا (74) ضربه محکوم شود. (بیان هر انتقادی با این ماده قانونی نشر اکاذیب است به قصد تشویش اذهان عمومی، معنای آزادی بیان مصرح در قانون اساسی)

قانون آئین دادرسی کیفری دادگاههای عمومی و انقلاب

قانون آئین دادرسی کیفری دادگاههای عمومی و انقلاب مشتمل بر 308 ماده و 84 تبصره در جلسه مورخ 28 شهریور ماه 1378 کمیسیون امور قضایی و حقوقی تصویب و در جلسه علنی مورخ 22 فروردین ماه 1378 مجلس شورای اسلامی با سه سال مدت اجرای آزمایشی آن موافقت شده بود.

این مهلت اجرای آزمایشی برای دومین بار در تاریخ 8 آبان 1381 به مدت یک سال، برای سومین و چهارمین بار در تاریخهای 23 مهر 1382 و 23 آذر 1384 هر بار به مدت 2 سال، برای پنجمین بار در تاریخ 28 آذر 1386 به مدت یک سال، و برای ششمین بار در تاریخ 14 اسفند 1387 با تعدید آن تا پایان سال 1388 موافقت شد.

لایحه آئین دادرسی کیفری (در افزون از ششصد ماده) پیشنهادی قوه قضائیه مصوب جلسه مورخ 23 آذر 1387 هیأت دولت تحت بررسی مجلس شورای اسلامی است. این لایحه بعد از گذشت 15 ماه نه در کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس به تصویب رسیده و نه در صحن علنی مجلس به شور گذاشته شده است.

به گزارش خبرگزاری ایلنا (8 فروردین 1389) رئیس قوه قضائیه با توجه به اتمام مهلت اجرای آزمایشی قانون آئین دادرسی کیفری در سال گذشته اظهار داشت: "به لحاظ مشکلات قانونی که مراجع قضایی در سال جدید با فقدان قانون آئین دادرسی کیفری مواجه بودند و مجلس نیز لایحه جدید قانون آئین دادرسی کیفری را به تصویب نرسانده بود، با کسب دستور ولایی از رهبری، آئین دادرسی کیفری براساس قانون سابق تا ابلاغ ثانوی تعدید شده است".

جدول شماره 2: مشخصات تصویب قانون آئین دادرسی کیفری در دادگاههای عمومی و انقلاب

۱۶ فروردین ماه ۱۳۸۹

ردیف	مرجع تصویب	زمان تصویب	مهلت اجرای آزمایشی
1	کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس	28 شهریور 1378	-
2	مجلس شورای اسلامی	22 فروردین 1378	3 سال
3	مجلس شورای اسلامی	8 آبان 1381	1 سال
4	مجلس شورای اسلامی	23 مهر 1382	2 سال
5	مجلس شورای اسلامی	23 آذر 1384	2 سال
6	مجلس شورای اسلامی	28 آذر 1386	1 سال
7	مجلس شورای اسلامی	14 اسفند 1387	1 سال
8	مقام رهبری (حکم حکومتی)	[8] فروردین 1389	تا اطلاع ثانوی
9	لایحه جدید* / هیأت دولت	23 آذر 1387	منتظر تصویب مجلس

قانون آئین دادرسی کیفری دادگاههای عمومی و انقلاب که به مراتب از قانون آئین دادرسی کیفری مصوب سال 1290 شمسی عقب افتاده تر است، اولاً هرگز در صحن علنی مجلس شورای اسلامی توسط نمایندگان مردم به تفصیل بررسی و تصویب نشده است، ثانیاً اجرای آزمایشی آن شش بار توسط مجلس برای مدت یازده سال تمدید شده است. ثالثاً اجرای آزمایشی این قانون با حکم حکومتی تا اطلاع ثانوی تمدید شده است.

راستی اگر با حکم حکومتی می توان قانون وضع کرد، چه نیازی به قوه مقننه؟ البته اگر کسی مشروعیت قانون اساسی را هم از ولایت مطلقه فقیه بداند واضح است که ایشان هر کاری انجام دهد عین قانون است! به هر حال بیشترین تضییقات خلاف مسلمات قانون اساسی و حقوق بشر در زمان تشکیل پرونده و بازجویی توسط تبصره های همین قانون غیر عادلانه بر منتقدان و مخالفان قانونی حکومت تحمیل شده است.

برخی از مواد این قانون عبارتند از:

ماده 15 - ضابطین دادگستری مأمورانی هستند که تحت نظارت و تعلیمات مقام قضایی در کشف جرم و بازجویی مقدماتی و حفظ آثار و دلایل جرم و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم و ابلاغ اوراق و اجرای تصمیمات قضایی به موجب قانون اقدام می نمایند و عبارتند از: 3- مأمورین نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که به موجب قوانین خاص و در محدوده وظایف محوله ضابط دادگستری محسوب می شوند. (و این اول فاجعه است)

ماده 113 - در احضارنامه اسم و شهرت احضار شده و تاریخ و علت احضار و محل حضور و نتیجه عدم حضور باید قید شود. تبصره - در جرائمی که مصلحت اقتضاء نماید، علت احضار و نتیجه عدم حضور ذکر نخواهد شد. (و در اتهامات سیاسی - که بعد از سی سال هنوز تعریف نشده - این مصلحت دائمی است)

ماده 128 - متهم می تواند بک نفر وکیل همراه خود داشته باشد. وکیل متهم می تواند بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه تحقیقات مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس می شود. تبصره - در مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد با حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد گردد و همچنین در خصوص جرائم علیه امنیت کشور حضور وکیل در مرحله تحقیق با اجازه دادگاه خواهد بود. (این ماده قانونی حضور وکیل را در زمان بازجویی در اتهامات سیاسی منتفی کرده است)

جدول شماره 3: مشخصات اجمالی سه قانون مهم کیفری ایران

ردیف	عنوان قانون	مرجع تصویب	زمان تصویب	دفعات تمدید	زمان اجرای آزمایشی	وضعیت فعلی
1	قانون مجازات اسلامی (حدود، دیات و قصاص)	کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس	8 مرداد 1370	6 بار	19 سال	بعد از 8 مرداد 88 نامشخص؛ اجرای آزمایشی لایحه جدید به مدت 5 سال بعد از رفع اشکالات شورای نگهبان
2	قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)	مجلس شورای اسلامی	2 خرداد 1375	-	-	قانون دائم
3	قانون آئین دادرسی کیفری	کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس	28 شهریور 1378	7 بار	11 سال	اجرای آزمایشی با حکم حکومتی فروردین 89 تا اطلاع ثانوی، انتظار بررسی لایحه جدید در مجلس

نگاهی اجمالی به همین قوانین کیفری یعنی دو بخش قانون مجازات اسلامی و آئین دادرسی کیفری نشان می دهد که قانون نویسان نظام و لائی چه ذهن بسیط و بسته ای نسبت به فقه و شریعت دارند، چقدر از ضوابط علم حقوق و رویکردهای جدید جرم شناسی و حقوق کیفری بدورند، اعضای کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس چقدر از قافله علم حقوق عقب اند، نمایندگان و هیأت رئیسه مجلسی که توسط شورای نگهبان مهره چینی شده اند چقدر نسبت به سرنوشت قوانین بنیادی که به جان و مال و ناموس بسیاری از شهروندان مربوط می شود کم توجهند، تفویض قانونگذاری مطابق اصل 85 قانون اساسی از سوی مجلس به کمیسیونهای داخلی مختص موارد ضروری است، به همین دلیل اینگونه قوانین موقت و آزمایشی و محتاج تصویب نهائی نمایندگان در صحن علنی است. مسئله این است که کاهلی نمایندگان مهندسی شده شورای نگهبان در مجلس این راه حل موقت در امور ضروری را در حوزه قوانین کیفری به "رویه" تبدیل کرده است. وقتی در قوه قضائیه حقوقدانان مصدر کار نیستند و بی تجربگان چندین دهه است سکاندار امر قضاوت هستند از آنها انتظاری بیش از تصویب این قوانین مششع نمی توان داشت. ای کاش حداقل به همین قوانین عمل می شد. تاملی اجمالی در قوانین کیفری جمهوری اسلامی و مقایسه آن با قوانین مصوب 1290 و 1304 ایران حاکی از نوعی عقب گرد در حوزه حقوق کیفری و آئین دادرسی است. با توجه به اینکه ولایت مطلقه فقیه نظرا و عملا بیشترین نقش را در شکل گیری قوه قضائیه و قوه مقننه مهندسی شده داشته است، این قوانین کیفری که همگی در زمان دومین رهبر جمهوری اسلامی تهیه و تصویب شده نشان از میزان بینش و دانش و مدیریت وی دارد. اگر نمایندگان خبرگان با مهندسی شورای نگهبان چیده نشده بودند، همین قوانین کیفری بهترین سند فقدان دانش لازم فقهی، سوء تدبیر و عدم عدالت ایشان در اداره کشور مطابق قانون اساسی موجود بود. قانون کارشناسی نشده ظلم نهادینه است. تفصیل این مهم فرصتی دیگر می طلبد. امیدوارم عالمان حقوق این مهم را پیگیرند و خطاهای این قلم را متذکر شوند.

منبع: سایت جرس

حقوق بشر با تلاش و مبارزه مردم به دست می آید

گفتگوی مژگان مدرس علوم با دکتر لاهیجی

جرس: یکی از مقوله های بحث بر انگیز فضای سیاسی ایران که بویژه در سالهای اخیر گستره ای روز افزون داشته مقوله حقوق بشر است. در یک قرن گذشته که ایران از یک سو رویارو با جنبش های جدید اجتماعی و سیاسی و طرح مطالبات اقشار مختلف مردم در قالب چنین جنبش هایی بوده و از سوی دیگر در تعامل و تاثیر گذاری متقابل با جهان خارج و تحولات آن بوده است، مسئله حقوق بشر و نقض آن از سوی دستگاههای حکومتی یکی از مسائل مورد بحث در محافل سیاسی و روشنفکری داخل و حتی رسانه های خارج از کشور بوده و هست. هم در دوران سلطنت پهلوی و هم متأسفانه پس از پیروزی انقلاب اسلامی همواره در مقاطعی نقض های مودی و گاه سازمان یافته حقوق بشر به کرات و البته با شدت و ضعف متفاوت رخ داده است و بنابر این طبیعی است که این مقوله را بتوان از معضلات مبتلا به جامعه ایرانی در عصر حاضر قلمداد کرد و در باب آن به بحث و گفتگوی جدی و عمیق پرداخت تا از گزند عوام زدگی و شعار پردازی و احیانا سیاسی کاری در امان بماند. این نکته بخصوص از آن رو حائز اهمیت است که برخی رفتارهای دوگانه و موضع گیری های سیاسی و یا اظهار نظرهای مبهم و غیر صادقانه هم از جانب حکومت ها و هم از جانب مخالفان و نیز دولت های خارجی، مطالبات بر حق مردمی را به حاشیه رانده و از مقوله حقوق بشر و نقض آن در ایران صرفا اهرم فشار سیاسی آن هم با کارکردی موسمی و قابل معامله برای دولت های خارجی فراهم آورده است.

نقض حقوق بشر البته مختص به ایران نیست و از کشورهای همجوار با ایران گرفته تا دورترین نقاط هر روز اخباری از نقض حقوق بشر و حتی جنایت علیه بشریت و نسل کشی در رسانه ها منتشر می شود. همین امر سبب شده که حکومت های ناقض حقوق بشر در یک بازی لفظی سیاسی ضمن رفع اتهام از خود به بهانه سیاسی بودن طرح این گونه اتهامات کشورها و دولتهای مخالف خود را با اتهامات مشابه مورد حمله قرار داده و خود از پاسخگویی بگریزند.

برای نمونه در سال گذشته و در پی رخدادهایی پس از انتخابات ریاست جمهوری در ایران حوادث تلخ و تکان دهنده ای در این زمینه رخ داد که هر یک میتوانست موضوع پرونده ای جدی و مهم در دادگاه های ملی و بین المللی باشد اما متأسفانه حکومتگران ایران نه تنها از پاسخگویی در برابر این رسوایی ها سرباز زدند بلکه با بازگردن تخلفات و جرایم دیگر دولت ها خود را از جایگاه متمم به جایگاه مدعی انتقال داده و با یادآوری جنایات اسرائیل در غزه یا جنایات امریکا در عراق و افغانستان بر جنایات خود علیه مردم ایران سرپوش نهادند.

در این زمینه پرسش هایی را با دکتر عبدالکریم لاهیجی یکی از تهیه کنندگان پیش نویس قانون اساسی اولیه جمهوری اسلامی و به عنوان یکی از فعالان جهانی و با سابقه حقوق بشر که نایب ریسی فدراسیون جوامع حقوق بشر در پاریس را در کارنامه خود داشته است، در میان نهادیم با این امید که او لا ضمن فراتر رفتن از شعار پردازی های سطحی ابعاد و جوانب مختلف مسئله را در گستره ای جهانی و بشری فارغ از تبلیغات سیاسی دولت ها در حد مقدور و به اختصار مورد بحث قرار دهیم و ثانیاً ضمن مروری کوتاه بر مسائل حقوق بشری ایران در سال گذشته چشم انداز آن را در سال نو بررسی کنیم.

جناب آقای دکتر لاهیجی به عنوان نخستین پرسش بفرمایید وضعیت حقوق بشر در ایران طی سال گذشته چه تفاوت هایی با سال های قبل از آن داشت و آیا تحولات سیاسی پرشتاب پس از انتخابات تاثیر مثبت یا منفی بر این امر داشت یا نه؟

متأسفانه کارنامه ی جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با نقض مستمر حقوق بشر طی سالهای اخیر روز به روز پررنگ تر و سیاه تر بوده است. به خصوص در آن چیزی که مربوط به آزادی بیان، آزادی مطبوعات، بازداشت اهالی مطبوعات، فعالان حقوق بشر و فعالان زن و به طور کلی تمام کسانی که به نوعی یک فعالیت اجتماعی داشتند، می شود و فقط مساله ی حقوق بشر با حقوق زن نبوده است. مثلاً در فعالیتهای دانشجویی، فشار تنها روی دفتر تحکیم نبوده بلکه بر روی دیگر گروههای دانشجویی تهران و شهرستانها نیز بوده است. این اواخر حتی در رابطه با فعالیتهای کارگری و سندیکایی ابتدا فشار بر روی سندیکای شرکت واحد و روی شخص اسانلو بود ولی بعد به بخشهای دیگر گسترش پیدا کرد. این مساله طی سالهای اخیر قوس صعودی داشته و بی جهت نیست که کانون مدافعان حقوق بشر را تعطیل می کنند. البته این فشارها در زمان خاتمی وجود نداشت اما امروز حلقه ی محاصره روز به روز تنگ تر و تنگ تر شده به این خاطر که دادگستری "سیاسی" است.

۱۶ فروردین ماه ۱۳۸۹

طی چهار پنج سال گذشته، آزادیهای اجتماعی روز به روز محدود تر شده و از شب پیش از انتخابات به اوج خود رسید و بی جهت نیست که اسمش را کودتای انتخاباتی می گذارند به جهت اینکه محدودیت اینترنت و ایجاد محدودیت برای پخش رادیو تلویزیونهای بی بی سی و آمریکا از شب انتخابات شروع شده و بازداشتهای سازمان یافته صورت گرفت. از آنجاست که ما وارد فاز پس از انتخابات می شویم به خصوص با تظاهراتی که در تهران صورت گرفت، از همین زمان است که حکومت به وحشت افتاده و چاره ی کار را در سرکوب وسیع می بیند و فاجعه ی کهریزک به وجود می آید و حتی مندهای سرکوب ده، بیست سال گذشته هم رعایت نمی شود. در نتیجه شکنجه ی افراد در بازداشتگاهها و عدم رسیدگی به آن قربانیان زیادی داد تا جاییکه اگر یکی از اینها فرزند یکی از افراد شناخته شده نبود - روح الامینی - شاید این مسائل را لوث می کردند. و بعد از آن است که وارد یک دوران جدید می شویم و آن حمله و هجوم تبلیغاتی است که رژیم شروع می کند از جمله حمله به نمازهای جمعه و دیگر بلندگوهای سرکوب برای بازگشت به دوران سرکوب دهه ی شصت. برپایی دادگاههای نمایشی و به دنبال آن راهپیماییهای روز عاشورا و صحبتهای جنئی و دیگر بلندگوهای رژیم مبنی بر اینکه باید اعدامهای گذشته به عنوان محارب و مفسد فی الارض انجام شود و دو نفر هم قربانی بک چنین هجومی شدند. هر چند که آنها را پیش از انتخابات ریاست جمهوری بازداشت کرده بودند و هیچ نقشی در انتخابات نداشتند. من فکر می کنم اگر بازتابهای بین المللی از طرف سازمانهای حقوق بشر نبود شاید تعداد قربانیان بیش از این تعداد بود.

آیا فعالان حقوق بشری ایران صرف نظر از مخالفت های سیاسی با حکومت و استفاده از تریبون های مختلف بین المللی برای افشاکری علیه نقض حقوق بشر کوشیده اند آماري نسبتا دقیق از میزان و ابعاد این مسئله تهیه کرده و در باره قربانیان نقض حقوق بشر پرونده های مطالعاتی تشکیل دهند تا امکان استیفای حقوق آنان یا دست کم ثبت مظلومیت آنان در تاریخ وجود داشته باشد؟

یکی از مشکلات ما طی سه دهه ی اخیر با نظام این بوده است که هیچگونه تحقیق همه جانبه را میسر نمی کند. حتی آن سالهایی که برای ایران گزارشگر ویژه وجود داشت و این گزارشگران به ایران سفر می کردند امکان تحقیق را نداشتند. و چه در زمانی که انجمن مدافعان حقوق بشر یا کنون مدافعان حقوق زندانیان فعالیت خود را به صورت علنی آغاز کردند راههای تحقیق بر روی این نهادها بسته شد. حتی در دوران مجلس ششم، کمیسیون اصل نود خیلی فعال بود و در ارتباط با قتلهای زنجیره ای یا مرگ ناشی از شکنجه زهرا کاظمی تحقیقاتی انجام شد ولی هرگز راه به جایی نبرد به این دلیل که دادگستری جمهوری اسلامی یک دادگستری "سیاسی" است. دادگستری که نه تنها مرجع تظلم و رسیدگی نیست بلکه خودش یکی از نهادهای سرکوب می باشد. و زمانی که امکان چنین تحقیقی نباشد تمام تلاشهای ما مدافعان حقوق بشر و همکاران ما در ایران نتیجه ای نسبی در بر دارد.

تحقیقاتی که ما انجام دادیم نشان می دهد که طی ماههای اول پس از آغاز جنبش اعتراضی حد اقل چهار هزار نفر در ایران دستگیر شدند و بعد از دو ماه رژیم این آمار را تصدیق کرد و همزمان با برپایی دادگاههای نمایشی گفته شد که هفتصد، هشتصد نفر همچنان در زندان هستند. در مورد تعداد کشته شدگان ارقام متفاوتی بیان شد و ما نیز چون در قبال جامعه ی بین الملل مسئولیت داریم نمی توانیم رقمهای فرضی را بگوییم و همواره در گزارشهایی که به سازمان ملل، نهادهای حقوق بشر چه کمیساریای حقوق بشر و چه شورای حقوق بشر داده شد ما از دهها کشته شده یاد کردیم، اما خود رژیم به کشتن پنجاه، شصت نفر اعتراف کرد. بنابراین تا زمانی که امکان یک تحقیق "همه جانبه" و از طرف یک مرجع "غیر جانبدار" به وجود نیاید ما باید به صورت نسبی و تقریبی عمل کنیم و شیوه ی دیگری پیش روی ما نیست. ما در ماههای آینده از شورای حقوق بشر در اجلاسی که همزمان با جنبش اعتراضی تشکیل خواهد شد خواسته ایم که به یکی از این گزارشها ترتیب اثر داده و یا یک گزارشگر ویژه برای ایران تعیین کنند. (شش سال است که گزارشگر ویژه برای ایران وجود ندارد) و این گزارشگر بتواند از آدانه برای انجام تحقیقات به ایران برود و یا اینکه ایده آل تر آن است که یک کمیسیون تحقیق بین المللی تشکیل شود که بتواند بارها و بارها به ایران برود و امکان تحقیقات را به وجود بیاورد و البته جمهوری اسلامی دیگر نمی تواند در های ایران را به روی این کمیسیون تحقیق ببندد به علت اینکه ضمانت اجرایش بسیار بیشتر از آن است که بخواهد مانع از انجام کار یک گزارشگر ویژه شود.

متأسفانه نقض حقوق بشر امری نیست که مختص به ایران باشد و در بسیاری از مناطق جهان هر روز شاهد نقض گسترده و فاحش حقوق مردم به اشکال مختلف هستیم و همین امر سبب شده که دولت ها و حکومت ها به جای پاسخگویی به مردم دانما همدیگر را متهم کنند. به نظر شما کدام نهاد های بین المللی میتوانند به صورت صادقانه و منصفانه و البته به نحو تاثیرگذار نقض حقوق بشر را در کشورهای مختلف بررسی کنند و به حکومت های مختلف در این زمینه نمره مثبت یا منفی بدهند؟

زمانیکه حقوق مردم در یک کشور نقض می شود و قربانیان در آن کشور زندگی می کنند و تا زمانیکه بتوانند حاضر به ترک کشور خود نیستند مگر آن زمانی که جاننش در معرض خطر باشد - مثل خود من - یا حداقل آزادیشان در معرض خطر باشد. بنابراین طبیعی است که اولین مرجع تظلم باید در خود آن کشور وجود داشته باشد و به همین علت طبیعی ترین نهاد دادگستری آن کشور است. اما در کشوری مثل ایران که دادگستری "مستقل" وجود ندارد و خودش متهم ردیف اول است، متأسفانه امکان تظلم ملی و محلی وجود ندارد و از آنجاست که نظرها به طرف جامعه و نهادهای بین المللی بر می گردد. جامعه ی بین المللی هم در وهله ی اول مسئولیت و هدفش این است که دولت را ناگزیر کند که امکان تظلم ملی و محلی را برای شهروندانش ایجاد کند. قطعنامه هایی که از طرف شورای حقوق بشر یا مجمع سازمان ملل صادر می شود جنبه ی ارشادی دارد یعنی به دولتها توصیه می کند که دادگستری مستقل داشته باشند و برای مردم امکان دادخواهی و دادرسی را فراهم کند و از طرف دیگر طوری عمل کنند که در آینده از نقض حقوق انسانی نشانی نباشد. این هدف تمام نهادهای بین المللی است مگر مواردی که در فرهنگ حقوقی و بشری از آن به عنوان جرائم بین المللی نام برده می شود مثل نسل کشی یا جنایات ضدبشری که فاجعه ی بسیار عظیمی است و در آن زمان جامعه ی بین الملل به فکر مجازات میافتد. بنابراین در وهله ی اول تصمیمات نهادهای بین المللی حالت بازدارنده و توصیه دارد. اما در مورد آن دولتی که اعتنایی به این توصیه ها ندارد از هیچ حیثیت، منزلت و اعتباری برخوردار نخواهد بود و نامش در لیست سیاه ثبت خواهد شد. بر همین مبناست که در مورد مسائلی مثل حق زندگی و مجازات اعدام، ایران نامش جزو ردیف نخست قرار گرفته و جزء سی، چهل کشوری است که حکم اعدام هنوز در آن اجرا می شود. در مورد شکنجه و بازداشت خودسرانه و انواع تبعیضاتی که نسبت به اقلیتهای قومی، مذهبی و زنان اعمال می شود هم وضعیت ایران اسف بار است. بنابراین وقتی کشوری چنین کارنامه ای را به جامعه ی بین الملل ارائه می دهد و دهها قطعنامه در این زمینه صادر می شود اما به آنها اعتنایی نمی کند مسلم است که چنین کشوری در یک انزوایی در عرصه ی بین الملل به سر ببرد و اینکه تا چه زمانی می تواند به این انزوا ادامه دهد مربوط به سیاست دولت آن کشور می شود.

یکی از اتفاقات بی سابقه در ایران در سال گذشته افشای جنایاتی بود که در بازداشتگاه کهریزک رخ میداد و این مسئله چنان ابعادی داشت که این بازداشتگاه با دستور مستقیم رهبر جمهوری اسلامی تعطیل شد و ایشان حتی با تلخکامی از افشای جنایات رخ داده در کهریزک با تعبیر "هتک حیثیت نظام" یاد کردند. به نظر شما این افشاکری ها تا چه حد توانسته یا می تواند در پیشگیری از حوادث مشابه یا دست کم محتاط کردن حکومت ایران و دستگاههای امنیتی پلیسی آن موثر باشد؟ به عبارت دیگر آیا می توان امیدوار بود که تلاش تبلیغی- رسانه ای معترضان از این جهت مفید و موثر باشد و به کاهش آلام مردم ایران منجر شود؟

هیچ دولتی در دنیا وجود ندارد که نسبت به خبررسانی حساسیت نشان ندهد چه کشورهای دموکراتیک و چه حکومتهای قدرتگرا و استبدادی. در کشورهای دموکراتیک به این علت است که آن حکومت مشروعیت خودش را در نظر افکار عمومی حفظ بکند. اما در کشورهای غیر دموکراتیک، حکومت از خبررسانی واهمه دارد و می ترسد که این اطلاعات قطره قطره جمع شود و سیلی را راه بیندازد. حساسیتی هم که جمهوری اسلامی دارد به صورت سانسور و ایجاد اختلال در

۱۶ فروردین ماه ۱۳۸۹

خبررسانی از خودش نشان می دهد و بی دلیل نیست که در همین ماههای اخیر علی رغم سانسورهایی که بر روزنامه و روزنامه نگار اعمال شد اما همیشه روزنامه نگاران زیادی در زندان وجود داشته است. حتی حساسیت جمهوری اسلامی آنقدر بالاست که در زمینه اینترنت صحبت از یک ارتش در سپاه پاسداران می شود. مسلم است که وقتی خبر از کنترل آنها خارج شده و در همه جا منتشر شود و به اطلاع مردم برسد آقای خامنه ای ناگزیر می شود که دستور بستن کهریزک را بدهد. اما باید توجه داشت بسته شدن کهریزک بدین معنا نیست که کهریزک های دیگری وجود نداشته باشد. نهادی که باید به این مراکز نظارت داشته باشد دادگستری است اما به دلیل اینکه دادگستری "سیاسی" است این فجایع پیش می آید. البته این امر در دوران اصلاحات و دولت خاتمی هم بود که در آن دوران بسیاری از بازداشت گاههای مخفی را بستند ولی باز شاهد وجود چنین بازداشتگاههایی از این دست هستیم.

متأسفانه فردی که بازداشت می شود از زمان دستگیری تا زمانی که به خانواده اش خبر برسد روزها و هفته ها می گذرد و در این میان هیچ کس اطلاعی از وضعیت و محل نگهداری زندانی ندارد. بنابراین هیچ تضمینی وجود ندارد که بعد از بسته شدن کهریزک، کهریزکهای دیگری وجود نداشته باشد به خاطر اینکه مسئولان قضایی که زیر کنترل مستقیم دفتر رهبری هستند بارها اعلام کردند که بسیاری از این بازداشتگاهها زیر کنترل دستگاه قضایی نیست. به همین سبب خبر رسانی تاثیر زیادی دارد و تلاش و کار روزنامه نگاران و سایتهای اطلاع رسانی و حمایت از کسانی که دستگیر می شوند بسیار ارزنده و مهم است ولی متأسفانه هیچگونه تضمینی وجود ندارد که در آینده چنین فجایعی به وجود نیاید. دلایلش هم این است که تا به امروز که نزدیک به ده ماه از این فجایع می گذرد هنوز معلوم نشده که مسئولیت فجایع کهریزک با چه نهاد و افرادی بوده است.

با توجه به این که قدرت های جهانی معمولاً مقوله حقوق بشر را صرفاً به عنوان اهرم فشار سیاسی علیه جمهوری اسلامی به کار می گیرند و در حالی که ایران را نشانه میروند نسبت به جنایات اسرائیل در غزه یا تداوم فعالیت زندان گوانتانامو ویا نقض حقوق بشر در کشورهایی نظیر مصر و عربستان یا تونس سکوت می کنند آیا فکر میکنید طرح پرونده ایران در شورای امنیت و حتی محکومیت ایران به اتهام نقض حقوق بشر چقدر در رفتار حاکمان ایران یا جلب افکار عمومی جهان به ماجراهای داخلی ایران مؤثر باشد؟

متأسفانه سیاست "یک بام و دو هوا" وجود دارد سیاستی که ما مدافعان حقوق بشر همیشه محکوم کرده ایم. اما این مسئله به علت مکانیسم موازنه ی قوا است. یاد آوری می کنم که در شورای امنیت پنج عضو دائمی هستند که سه عضو دائمی آن با تشکیل دادگاه جزای بین المللی هیچگونه سازگاری ندارند و به این اساسنامه نپیوسته اند. (آمریکا، چین، شوروی) بنابراین مسلم است آنها هم نمی خواهند پاسخگوی اعمالشان باشند از جمله فجایعی که آمریکا طی سالهای حکومت بوش در عراق و افغانستان مرتکب شد، فجایعی که روسیه در قفقاز و چین مرتکب شد، یا در مورد چین برای مثال فجایعی که بر روی اقلیت مسلمانان چین که همین اواخر صورت گرفت رخ داد و فجایعی که اسرائیل در تمام سرزمینهای اشغالی بیش از چهل سال است که مرتکب می شود. اما مدافعان حقوق بشر نه تنها سکوت نکرده اند بلکه هرگز نسبت به محکوم کردن این سیاست از هیچ تلاشی فرو گذار نکردند.

اگر یک عده ای از یک مقوله ای استفاده می کنند دلیل بر این نیست که حقوق بشر به عنوان ابزاری برای اعمال سیاست "یک بام و دو هوا" استفاده شود. هم اکنون پرونده ایران در ارتباط با انرژی هسته ای پیش روی شورای امنیت سازمان ملل است و سه قطعنامه هم صادر شده است اما یکسال هم هست که پرونده ایران معلق مانده و نمی دانند که با جمهوری اسلامی چه باید انجام دهند. ما می گوئیم شما نمی توانید به آن فجایعی که در ایران می گذرد بی توجه باشید و فقط توجه اتان به مسئله انرژی هسته ای منعکس باشد. به اعتقاد من شورای امنیت و اصولاً جامعه بین الملل باید حساسیت بیشتری نسبت به مسئله حقوق بشر و مسئله دموکراسی نشان بدهد. اما در کنار این اظهارات لفظی مبنی بر محکوم کردن ایران، اروپا بزرگترین طرف معامله جمهوری اسلامی ایران است. برای مثال هشتاد درصد تکنولوژی که جمهوری اسلامی ایران به آن نیاز دارد در اروپا تامین می شود. البته ما نمی گوئیم اروپا جمهوری اسلامی ایران را تحریم کند بلکه در قبال این معاملات بزرگ بازرگانی که با ایران صورت می پذیرد لاقول یک نوع سیاست پایاپای را با جمهوری اسلامی ایران انجام دهند به عنوان مثال اروپا در قبال امضای قراردادهای بازرگانی، آزادی زندانیان سیاسی را مطالبه کند. اگر اروپا به این صورت وارد یک "تعاملی" با جمهوری اسلامی شود خیلی موثرتر خواهد بود تا اینکه یک قطعنامه ای صادر شود که در بسیاری از موارد ضمانت اجرا ندارد.

آیا شما فکر نمی کنید که همچنان فعالیت های هسته ای ایران مسئله نقض حقوق بشر را تحت الشعاع قرار دهد و ایران یا با ایجاد جنجال های مصنوعی افکار را منحرف نماید و یا با معاملات سیاسی حقوق بشر را تا اطلاع ثانوی داخل پراپرتز قرار دهد؟

متأسفانه تاکنون به همین صورت بوده است، بدین معنی که یک زمانی دولت جمهوری اسلامی کوشش می کرد از احساسات ملی مردم روی مساله ی هسته ای استفاده بکند و بگوید که جهانخواران و قدرتهای استکباری نمی گذارند ایران از انرژی هسته ای برای استفاده های صلح آمیز برخوردار شود. اما طی یک سال اخیر و همزمان با جنبش اخیر، دیگر از این مسئله نمی تواند استفاده کند برای اینکه ماهیت جمهوری اسلامی بدون انرژی هسته ای هم بیشتر برای مردم روشن شده و رژیم مشروعیت خودش را لا اقل پیش هفتاد درصد از مردم از دست داده است. در اینصورت نمی تواند از این پوشش برای خودش یک منزلت و اعتبار بین المللی به دست آورد. بنابراین ما از جامعه ی بین الملل بخصوص اتحادیه ی اروپا نه خواهان قطع روابط سیاسی و نه خواهان تحریم اقتصادی هستیم که ضررش به مردم ایران می رسد. اما می خواهیم در ازای این قراردادها به خصوص در زمینه ی تکنولوژی پیشرفته از جمهوری اسلامی ایران بهبود وضع حقوق بشر، آزادی زندانیان سیاسی و همکاری با سازمان ملل و گزارشگران ویژه اش را بطلبید و در دستور کار و گفتگو و تعامل دولتهای اروپایی با جمهوری اسلامی قرار گیرد.

و به عنوان آخرین پرسش افق استیفاي حقوق بشر را در سال هشتاد و نه برای مردم کشورمان چگونه می بینید؟ آیا ممکن است بیم ها و امیدهای خود را برای خوانندگان ما بازگو کنید؟

من به عنوان کسی که چهل سال عمرش را در این راه وقف کرده باید بگویم حقوق بشر تنها بر اثر تلاش و مبارزه ی مردم یک کشور به دست می آید. یک ضرب المثل قدیمی می گوید "حقوق گرفتاری است نه دانی". بنابراین هرچه این مبارزات و تلاشها گسترده تر شود مسلماً موازنه ی قدرت به طرف مردم می آید تا به طرف دولتها. الان مردم ایران بخصوص در صدر آنها "جوانان" و "زنان" به حقوق خودشان آشنا شده اند بنابراین در وهله ی اول رسیدن به آگاهی نسبت به حقوق که مقدمه ای است برای تلاش و مبارزه، در سطح وسیعی از جامعه بوجود آمده است و مساله ی دوم اینکه همین نهضت "رای من کو؟" نشاندهنده ی این است که مردم به دنبال حق خودشان هستند و رای شان سمبل حقشان است. به عقیده ی من با گسترده شدن این نهضت پیدا کرده است نسبت به آینده مطالبات حقوقی جامعه ی ایران فوق العاده خوشبین هستم به خصوص که دو گروه اجتماعی یعنی "جوانان" و "زنان" در صدر این نهضت مطالباتی قرار دارند.

منبع: سایت جرس

زندانیان گمنام؛ معترضان خاموش بهار یکتا

چرس: فهرستی از زندانیان گمنام بند ۳۵۰ زندان اوین و محکومیت آن‌ها منتشر شد. زندانیان گمنامی که ماههاست مهمان اوین و زندانهای دیگر هستند و رسانه‌ها کمتر به آنها پرداخته‌اند.
اینان مردم کوچه و بازار هستند. فرزند من، فرزند تو، همسایه و دوست. اما کسی آنها را نمی‌شناسد. کسی برای آنها بیانیه نمی‌دهد. رایزنی نمی‌کند.

نه سنگرند نه خاکریز

زهرارهنورد امید داشت بهار همانطور که دل سیاه خاک را می‌گشاید و آن را به "سبزه" مهمان می‌کند، حاکمان را "بهاری" کند و زندانها را بگشایند، تا فرزندان این خاک نفسی تازه کنند که چنین نشد.
او در طبقه بندی زندانیان به گمنام‌ها می‌پردازد و می‌نویسد: زندانیان گمنام و بی‌نام و نشان، از زن و مرد و پیر و جوان و نوجوان. آنها بدنه ملتند. آنها نه خاکریز اولند و نه سنگری که فتح آن موجب خوشحالی شده باشد و نه سنگری است که سیاسیون پشت آن پنهان شده باشند.
خواسته آنان تنها مثنی از خروارها مطالبات مردم‌اند. آزادگانی که همچون ملت ایران خود بی‌کس و کارند و فقط خدا و آرزوهای شان را دارند. همین و بس.
به همین دلیل در زندان نگه داشتن آنها نمادی از زشت‌ترین ظلم‌ها و رنجی است که می‌توان بر یک ملت روا داشت. آنها مادر دارند، فرزند دارند، همسر دارند، پدر دارند و خویشانی خوب که بی‌تاب رنج‌های شان هستند.

به کدامین گناه!؟

اینان جریشان کوتاه است: "اعتراض به نتیجه انتخابات". حکمشان معلوم است: "حبس تعزیری". اما با کدامین میزان!؟
بهار هم حتی به مدد آنها نیامد و برخی خانواده‌ها نتوانستند عزیز دربنده خود را در این ایام نوروزی ملاقات کنند، چرا که زندانیان به مرخصی رفته بود! سفره‌های هفت سین پشت اوین پهن شد و خانواده‌ها در کنار دیوار سردی که بین آنها و عزیزشان فاصله انداخته بود "یا محول الاحوال و الاحوال" خواندند و دست یاری به سوی خدایشان بلند کردند. شاید او "احسن الحال" را برای آنان به ارمغان بیاورد.
این افراد عمدتاً دانشجویان و مردمی هستند که در اعتراض به انتخابات مهندسی شده به خیابانها آمدند و با سکوت خود، ناخرسندی از نتیجه انتخابات را بیان کردند.
بسیاری از این افراد سابقه هیچ فعالیت سیاسی در پرونده خود ندارند و صرفاً برای حضور در اعتراضات پس از انتخابات بازداشت شده‌اند.
خانواده این بازداشت‌شدگان از ترس احتمال تشدید فشار و افزایش محکومیت عزیزان خود سکوت کرده و با هیچ رسانه‌ای تا کنون گفت و گو نداشته‌اند.
افرادی که از کنار زندان اوین عبور می‌کنند، همه روزه شاهد گردهمایی تعداد زیادی از خانواده‌ها هستند که برای کسب خبری از عزیز دربنده‌شان روزهاست به در سرد آهنین اوین چشم دوخته‌اند. شاید دیوارهای اوین بهترین شاهد این مظلومان در بند و خانواده‌هایشان باشد.

معترضانی ساده

بهار که رسید. زندان شکوفه زد و زندانیان گمنام "بهارانه" نوشتند و شاید برای اولین بار فریاد زدند که ما "معترضانی ساده‌ایم". نامه‌ای از اوین آمد به مقصد همه ایران.
برای همه بیانیه می‌دهند. روزنامه‌نگاران، فعالان زنان، فعالان حقوق بشر، دانشجویان ولی اینها کسی برایشان آنقدر بیانیه نداد که خود برای مظلومیتشان بیانیه دادند.
به سادگی اعتراضشان به بیان جریشان پرداختند و نوشتند: به جرم دریافت و ارسال پیامک و ایمیل، تماشای تجمع‌های اعتراضی و همراهی با سکوت معترضان به نتایج انتخابات به محاربه، توهین به مقامات، تبلیغ علیه نظام و تجمع و تباہی، متهم و در دادگاه‌هایی بدون حضور وکیل مدافع و گاه در نبود نماینده دادستان به احکامی بیش از شش سال حبس محکوم شده‌ایم. ما نمی‌دانیم چرا قاچاقچیان، کلاهبرداران، فرושندگان سوال‌های کنکور و دایرکنندگان خانه‌های فساد شامل عفو و مرخصی و آزادی مشروط می‌شوند، اما کسی فکری برای ما نمی‌کند!؟

فهرستی جدید از زندانیانی گمنام

تاکنون چندین فهرست از اسامی زندانیان گمنام تهیه شده است. ولی بعلت قلت اطلاعات و کثرت بازداشتها آمار دقیقی در دست نیست.
سایت ندای آزادی اقدام به انتشار فهرست جدیدی از زندانیان گمنام بند ۳۵۰ زندان اوین و محکومیت آن‌ها کرده است.
این وبسایت نوشته است که به دلیل حفظ امنیت از افشای منبع خبر معذوریم و ذکر این نکته را هم ضروری می‌دانیم که با توجه به دشواری‌هایی که برای گردآوری و انتقال این قبیل اطلاعات وجود دارد، این احتمال را می‌دهیم که اشتباهات جزئی در این احکام وجود داشته باشد. اما با توجه به اخبار موثق رسیده از داخل زندان اوین و نیز اخبار رسمی که از احکام صادر شده منتشر شده است، صحت کلی این احکام برای ندای سبز آزادی محرز است:

۱۶ فروردین ماه ۱۳۸۹

نصیر اسدی (فرزند ناصر) - ۲ سال حبس تعزیری
 علی ارشدی (فرزند حسین) - ۲ سال حبس تعزیری
 ایمان آذریان (فرزند ابولقاسم) - ۶ سال حبس تعزیری
 شهاب اکبرزاده (فرزند جهانبخش) - ۱ سال حبس تعزیری و شلاق
 حسن اعتمادی (فرزند محمد) - ۱ سال حبس تعزیری
 محمدجواد رشاد (فرزند عباس) - ۲ سال حبس تعزیری
 محمدعلی رباطی (فرزند عبدالرحیم) - ۲ سال حبس تعزیری
 ساسان ستارزاده (فرزند غلامرضا) - ۱ سال حبس تعزیری
 مهرداد سپهوند (فرزند جهانبخش) - ۲ سال حبس تعزیری
 سهیل محمدی نصیرمحلّه (فرزند ناصر) - ۴ سال حبس تعزیری
 امین کشاورز (فرزند امام‌علی) - ۱ سال حبس تعزیری و ۱ سال حبس تعلیقی
 ابوذر مهرانی (فرزند مسیح‌الله) - ۲ سال حبس تعزیری
 حسام ترمسی (فرزند حمید) - ۱ سال حبس تعزیری
 حمید پیروزفام (فرزند صمد) - ۱ سال حبس تعزیری
 علی پرویز (فرزند حسن) - ۳ سال حبس تعزیری
 احمد بهرامی (فرزند حمید) - ۶ ماه حبس تعزیری و ۶ سال و نیم حبس تعلیقی
 اردشیر فزری (فرزند جواد) - ۲ سال حبس تعزیری
 آبتین غفاری (فرزند محمداسماعیل) - ۳ سال حبس تعزیری
 سید نوید کامران (فرزند سیدجلال) - ۱ سال حبس تعزیری
 علی قاسمی (فرزند قدرت‌الله) - ۱ سال حبس تعزیری
 سامان نورانیان (فرزند صمد) - ۳ سال حبس تعزیری
 سعید سودملی (فرزند نورالدین) - ۱ سال حبس تعزیری
افراد زیر هم چند نفر از تعداد زیادی از زندانیان بند ۳۵۰ زندان اوین هستند که هنوز به دادگاه نرفته‌اند:
 مجید طیار (فرزند علی)
 پویا قربانی (فرزند فرهنگ)
 ایوب قنبرپوریان (فرزند شاه‌علی)
 ابوالفضل قاسمی (فرزند احمد)

هشدار کروی

پیش از این مهدی کروی نسبت به بازداشت شدگان گمنام توجه مسئولان را جلب کرده بود. او که طعم زندان چشیده است با ابراز نگرانی و تاسف از تداوم بازداشت بسیاری از زندانیان سیاسی حوادث اخیر، خاطر نشان کرده بود: "در طول حوادث بعد از انتخابات، پیرامون زندانیان مشهور دستگیر شده و وضعیت آنان اطلاع رسانی صورت می گرفته، اما نباید فراموش کنیم بسیاری از زندانیان هستند که در جریان راهپیمایی های پس از انتخابات در خیابان ها دستگیر شدند و کسی آنان را نمی شناسد و ماههاست در زندانند و هیچکس از حال آنان باخبر نیست."

درخواست هاشمی

آیت الله هاشمی رفسنجانی از همان ابتدای این ماجرا، خواستار آزادی تمام زندانیان سیاسی و دلجویی از آسیب‌دیدگان رویدادهای پس از انتخابات شده بود. هاشمی رفسنجانی مثل خیلی های دیگر بر این باور است و تاکنون بارها تاکید کرده تا آخرین نفر از این افراد بازداشتی آزاد نشوند و از آنها دلجویی نشود، نمی توان انتظار آرامش داشت. او هم مثل خیلی های دیگر معتقد است حتی تا یک معترض انتخابات در بند است، نباید انتظار آرامش داشت.

شهرستانها را دریابید

تاکنون چندین فهرست از اسامی زندانیان منتشر شده است. ولی بعثت کثرت و پراکندگی بازداشت شدگان هنوز آمار قطعی از آنان موجود نمی باشد. خبرنگاران جرس از شهرستانها گزارش می دهند که فضای بسته شهرستانها و بسط ید مسئولان در فقدان رسانه ها باعث شده که بازداشت شدگان پس از انتخابات شرایط سخت تری نسبت به تهرانی ها داشته باشند. این گزارشها حاکی است که موج بازداشت ها حتی تا صبح امروز بعد از تعطیلات نوروز نیز ادامه داشته است. تعداد زیادی از فعالان دانشجویی و نهادهای مدنی بی هیچ جرمی احضار و بازداشت شده اند. خبرها حاکی از رفتار ناشایست زندانبان و بازجوها با آنان است، به محض درز خبری به خار ج از زندان فشار بر زندانیان بیشتر می شود. جوانان را هم بندی مجرماتی کرده اند که بخاطر جرایم سنگینی چون خرید و فروش مواد مخدر و قتل محکوم شده اند. زندانیان هیچ امنیتی ندارند بطوری که خبر از مجروح شدن زندانیان توسط هم بندی های شرور می رسد. از مشهد و نجف آباد خبر می رسد که زندانی ها را غل و زنجیر به داسرا برده اند. تا شاید بدین وسیله آنان را تحقیر کنند و در هم شکنند. گزارشهای نگران کننده ای از وضعیت بهداشتی و خدماتی زندانها بگوش می رسد. نبود آب بهداشتی، حمام، نبود وسایل گرم کننده، وضعیت نابسامان تغذیه، کثرت زندانیان در فضایی اندک و ..... همه شرایطی را فراهم کرده که بر نگرانی خانواده ها افزوده است. اینک خانواده ها دیگر دربند "دربندی" عزیزشان نیستند، نگران سلامت و جان آنان هستند. آنان را دریابید. به بانوی سبز اقتدا کنید: **سوگند به بهار، این زندانیان آزادگانند، فرصت را از دست ندهید.**

منبع: سایت جرس

سرود خاموش عاشق سرگردان خسرو باقرپور

به تو ام پیوند است:

جسم و جانم،

رنگ و نامم

و گیاه و آدم در شگفت اند،

و پرندگان در حیرت اند،

از تحیر گیاهی که

سرگردان است

و سرگرم و سرخوش و سرگشته ست

از بام

به رصد کردن خدایش،

تا شام

و شامگاهان

سرافکنده و اندوهگین

می میرد

وقتی دیگر

تو را نمی بیند

تا سپیده دوباره به شادمانی ی سترگی برآید

تا دوباره سر برآرد

و

سرگردانی آغاز شود

کنایتی از آفتاب هم باشم

بر مدار تو می چرخم

هر چه بیشتر می رسم،

به تو شبیه ترم!

خدای منی تو!

به گاهی چشم از تو دوخته ام،

که ریشه کن شده باشم.

خورشید خانم جانم!

منم!

آفتاب گردانم!

عشق مال من است

شهلا بهار دوست

گاه زخم کهنه، ترک خورده،

دهان شب را باز می کند

انگشت نور از نهالهای کاشته دور می شود

گاه با اطلسی های پُر از هوس کنار فرفره ها می خندم

ماه را و سوسه، به باغ کشیده با او روی فواره ها می رقصم

گاه زیر باران چترم را می بندم، آبتنی دهکده را می ببینم

به شبتاب ها می گویم "عشق مال من است، مال من".

اگر در کتابم که از تیش سرریز است

از گرگهای رسوا، از تاریخ ورشکستگان

از مرجانهای گمشده، از صنوبرهای بر خاک کشیده

از باور عشق نگویم، در کدام گور جای من است؟

گاه چشمهای نجیب کیوتری خاطره می سازند

پاهای طاووس هشدار می دهند

گاه گلهای پژمرده در سبیدی دست دراز می کنند

در غروبی سرخ، سواران با آهنگ دشت سوی غربت می تازند

گاه به اندیشه جاده آب می پاشم، به سرنوشت مداد و کاغذ می دهم

شاخ گاوها را بریده، بغض از بستر آسمان می رانم

به شبتاب ها می گویم "عشق مال من است، مال من".

حرفهایت را نگو!

هیس، هیس، "حرفهایت را نگو"

توی گوش خواب سیلی چراغ

میان چشمها خیزی دیوار

عزیزم، هیس، هیس نکن

گوشهایت را بده به من، دهانم را نبند

امشب در هیاهوی من دیوانه ای می رقصم

در نفسهای باران رد پایت را می جوید

عزیزم، از آهنگ خواستتم، از فصلهای مجروح نمی دانی

پرسه با ابرها می زنی، مدام هیس، هیس می کنی

دلتهای ی ی شور، روی ساز من پنجه کی می بری؟

دستهایت را پنهان، خواهشهایت را آرام

در حاشیه چرا؟

آنجا خوابهایت آشفته، می دانم

اینجا آرزوها روی پرها در پر

آه ه ه، پرهای خوشرنگ، پروازهای رنگارنگ

من برای فاصله ها مدام خواب می بینم

برای اندیشه های آسمان عجولانه تقویم را ورق می زنی

مدام برای جفتگیری زنبورها کنار رودخانه گل می کارم

با اطلسی ها شرط می بندم

تا بهار روی خطهای موازی بادها می وزند

حرفهایم روی امواجی غلتیده تا چشمهایی دویده

خنده بر لبی نشانده، میان دلش تیک تاک می کنند

بعد در بیتابی نقطه تماس، لاله لال، زبان میان باغچه باز،

تا آغوش من بی هراس می دود.

غزلی در رابطه با تحریم هادی خرسندی

یار اگر بر صحنه میکوشد پی تحریم ما
در پس پرده نماید بوسه ها تقدیم ما
یار اگر بر صحنه میکوشد پی تحریم ما
در پس پرده نماید بوسه ها تقدیم ما
صبحدم بلبل فغان میکرد از تحریم گل
شب صلا در داد که بستان شده تسلیم ما
بر در میخانه ساقی گفت با پیرمغان
کز دو دوزه بازی اینهاست کلاً بیم ما
گفتمش داری خبر از فرش قرمز؟ پیر گفت
قالی ما رفت و اکنون میرود حاجیم ما
ملتی یکپارچه، یکرنگ، میبایست بود
سبز و زرد و سرخ و آبی کی کند تقسیم ما؟
پیر شده بشقاب ما هر شب ز پارازیت او
با «تله‌استار» هم کاری نشد تنظیم ما
سوت داور در چمن برخاست و فروراد گفت:
از چه در افساید دولت گل زده بر تیم ما
کس نخارد پشت تو جز ناخن انگشت تو
شاعری با مصرعی خوش میدهد تعلیم ما
گفت آن راننده‌ی خبره: نمیدانم چرا
بوکسوواد افتد گهی در طایر تصمیم ما
سال تازه سال پیروزی حق بر باطل است
نور بیرون میزند از صفحه‌ی تقویم ما
هادیا برنامه‌ی خود را کمی پرنور کن
گر ترا هم برق کافی میرسد از سیم ما

در این شب های دیجور جدایی ها محمد علی شکیبایی

باران غم از چشمان ژرف آسمان همواره می بارد
در این سمج غم انگیز و روانکاهانه ی غربت
که همچون کرکسی جان مرا پیوسته می کاهد
در این خاموشی ی دلگیر جانفرسای بی روزن
مرا یاد بهاری نیست
سرود چشمه ساری نیست .

الا یا ایهاالساقی !

برایم باده ی مردافکنی آور
که دیگر باده ی امروز
شفابخش دل شوریده حال بی قرارم نیست
برایم باده ی مردافکنی آور
و با من از رفیقان ام سخن هایی بگو، ساقی !
رفیقانی که صدها چامه ی نسروده بسرودند
و با گلپوته های شعرهایم آشنا بودند .
ز یاران شقایق پرورم آری

که در ژرفای تاریک جنون
بر بادپای ناشکیباشان
بسوی مرزهای شب زده راندند
و انبوه شقایق های وحشی را
به دشت سرخ حاصلخیز دل هاشان فراخواندند .
که
الا یا ایهاالساقی !
خوشا آن پرنیان پلک زمستانی
که فرق زشت و زیبا را
درون ساتکین خواب گران سنگان بیداری می بیند
خوشا آن یخ چکان شرم زمستانی
که آتش را
به پاس حرمت شب زنده داران بلند آوازه می گرید
دریغاشک شوق اشتیاق ای دوست
ز جام گونه هایم
تیره گی های جنون را شست نتواند .

الا یا ایهاالساقی !

برایم باده ی مردافکنی آور
که چترافشان نمی بینم
دگر آن دختران رقص ها و خنده هاشان شعر
که پاکوبان نمی بینم
به تاکستان مستان
آن شکوفا قامت گلگون آزادی !

الا یا ایهاالساقی !

طلسم یخ چکان ام من
بروی گونه ی سرما .
اگر سبزم نمی خوانی
اگر گویی که در پندار ژرف آبی ی دریا نمی گنجم
اگر خنیاگر مغموم چشمان تر این خاک سردم من
اگر در گستر گنجینه ی گیتی
غبار و گرد تنهایی
به یغما برده آن چاهی کیوتر
پاره های پرپر شعرم
اگر در غربت اندیشه ی تاریخ سرگردان
نمی یابی کسی از من پریشان تر
بدان آری
کف دست ام نبوئیدم .

الا یا ایهاالساقی !

من از نسل پریشانان
تو از نسل غزالانی
من از نسل فراموشی
تو از نسل چکان گلپوسه های ساغر و مینا .

رضا مقصدی

دستت را سبز می خواهم، دلت را نیز.
جانت را آبی می خواهم، عشقت را نیز.
جهانت را سپید می خواهم، آرزویت را نیز.
بهار را بذرافشان سرزمین خویش.
دست و دل و جان و جهانت را سلام می گویم
که نوروز را به جشن نشسته یی.
ایران جانت گل افشان باد

بگشا! بگشا! دریچه ها را بگشا!
بر خاطره ها دریچه ها را بگشا!
با تو دل من هوای دیگر دارد
شادی مرا دریچه ها بگشا!
* * *

بگذار بهار از تو آغاز شود
آواز خجسته ی تو، پرواز شود
ای عاطفه ی شکفته، ما را بنواز!
زیبایست هر آن چه با تو دمساز شود
* * *

سودا زده ام، دوباره بشناس مرا
سرشار کن از ترانه ی یاس مرا
هیئات، چه دور ماندم از شور حیات
باز آ و ببر به سمت گیلاس مرا
* * *

از پونه، پیام آشنا می آید
عطر علف از عاطفه ها می آید
خیزید و به روی عاشقان، گل ریزید!
ای منتظران! بهار ما می آید
* * *

در صبح شکوفه، در برت می خواهم
شبم زده و تازه ترت می خواهم
آن دم که به ساحل تو نزدیک ترم
دریا - دریا بیشترت می خواهم

انقدر نگاه کرده ام که چیزی برای دیدن نمانده است
مهتاب کرانشه

سالها زن بودی / زن بودم
با ترس های قورت داده ات
فمینیستی آشپزخانه ای
با پاهایی سنگین
پاهایی که به زمین نمی رسید
تو سالها بودی
با تجسم چرک فرمان ها / قیصرها
وجودت معلق / بین دستهای
با چشم های منتظران حضور
دعواها بر سرت می ریخت
همه چیز برای تو!
برای ناموسی ترین واقعه ی روزشمار
می ترسیدی
از آبروی پدر چهار زنه ات
از همه ی لچک های افتاده ی تاریخی ات
و اینکه
حساب
بی حساب!
نگاه کن
دنیا در گیج گیجی تو
از راه راست برگشته است
دنیا یک امشب را نخوابیده
نگاه کن
پاهای کودکی ات به بازارها فروخته شد
و تو همچنان
...